

Biuletyn

informacyjny

3/2023

Kampania 2023 r.

Pierwszy nabór wniosków w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 rozpoczęty

Zmiany w programie azotanowym

Energia dla wsi

Od 25 stycznia 2023 r. trwa nabór wniosków do programu

Stan upraw weryfikowany z kosmosu

czyli start systemu AMS

Wymiana tyczek chmielowych

Nowości w nowym naborze

KOWR wspiera najuboższych

***U progu wiosny, kiedy odradza się przyroda,
radośnie świętujemy Zmartwychwstanie Pańskie.***

To święto istoty tajemnicy naszej wiary. Ciesząc się, prosimy o łaskę, która czyni nas silnymi i odpornymi na różne przeciwności dnia powszedniego. Nie zapominajmy też o naszych braciach z Ukrainy, którzy wciąż nie mogą bezpiecznie powrócić do swoich domów. Zaprośmy ich do naszych stołów i świętujmy razem. Niech ta Wielkanoc będzie dla nich już ostatnią poza rodzinnym krajem. Wiem, że tak będzie. Już okazaliście Państwo sedno chrześcijańskiej postawy - miłość, współczucie i ogrom pomocy w potrzebie. Dziękując za te odruchy serca, życzę rodzinnym, przepelnionych wiarą i miłością Świąt Wielkanocnych. Niech przeżyciom duchowym towarzyszą tradycje kulinarne i zwyczaje, które mówią o naszej tożsamości, naszej wierze. Wszystko to jest pięknie pielęgnowane na polskiej wsi. Gospodyniom i Gospodarzom życzę, aby te święta dały chwile wytchnienia od codziennych trosk i przyniosły wiele łask bożych.

Henryk Kowalonyś

Wicepremier, Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

HENRYK KOWALCZYK,
wiceprezes Rady Ministrów,
minister rolnictwa i rozwoju wsi

Szanowni Państwo!

Zacznę od najświeższej informacji. Tranzyt ukraińskiego zboża przez Polskę, zarówno drogowy, jak i kolejowy, będzie zabezpieczony przez plombowanie. Plomby będą zdejmowane w koncesjonowanych magazynach portowych albo w innych krajach wskazanych jako docelowe. Zboże, którego miejscem docelowym jest Polska, będzie podlegało ścisłym kontrolom odpowiednich służb – tak jak dotychczas. Takie ustalenia zapadły podczas rozmowy z ministrem polityki rolnej i żywności Ukrainy Mykołą Solskim, którą odbyłem w Warszawie w pierwszych dniach marca.

Uzgodniliśmy dwa sposoby postępowania w przypadku tranzytu zboża z Ukrainy przez terytorium Polski. Wyjaśniłem jednocześnie powody, dla których strona polska w ostatnim czasie zintensyfikowała kontrole graniczne zbóż pochodzących z Ukrainy. Zwróciłem uwagę na przypadki przesyłek, które zostały zatrzymane, ponieważ stwierdzono w nich nieprawidłowości. Podkreśliłem ponadto, że w interesie zarówno strony polskiej, jak i ukraińskiej jest zagwarantowanie bezpieczeństwa żywności i wysokiej jakości eksportowanych towarów rolno-spożywczych.

Minister Mykoła Solski zgodził się ze mną, że zboże przewożone przez granicę musi spełniać wszystkie niezbędne standardy. Zaproponował też modyfikację procedur tranzytowych dla towarów kierowanych przez

polskie porty morskie do krajów trzecich oraz towarów kierowanych przez terytorium Polski do innych państw Unii Europejskiej.

Wspólnie przyjęliśmy dokument, w którym zawarte zostały ustalone zasady tranzytu ukraińskich zbóż i nasion oleistych przez terytorium Polski obowiązujące od 8 marca 2023 r.

Zgodnie z nimi na środki transportu drogowego będą obligatoryjnie nakładane zamknięcia urzędowe (plomby celne), które będą zdejmowane w miejscu przeznaczenia towaru.

15 marca 2023 r. rozpoczął się pierwszy nabór wniosków o płatności obszarowe w ramach krajowego Planu Strategicznego dla WPR. Przypominam, że nabór potrwa do 15 maja.

Natomiast w przypadku transportu kolejowego przewoźnik będzie miał obowiązek nałożenia plomb na każdy wagon. Funkcjonariusze Krajowej Administracji Skarbowej na polsko-ukraińskich przejściach granicznych będą kontrolować te plomby.

Ponadto ustaliliśmy, że w sytuacji stwierdzenia niezgodności pomiędzy deklarowanym a faktycznym miejscem rozładunku towaru strona ukraińska wykluczy spedytorów, którzy dopuścili się takich nieprawidłowości, z dalszych operacji przewozowych.

Jednocześnie zapewniam, że zboże, którego miejscem docelowym będzie Polska, będzie w dalszym ciągu ściśle kontrolowane przez odpowiednie służby, w zależności od jego przeznaczenia.

Nie mam wątpliwości, że co do pomocy Ukrainie będziemy podchodzili tak samo jak dotychczas, tzn.

będziemy pomagali na ile tylko możemy. Zapewniłem o tym mojego rozmówcę. Tutaj nic się nie zmieni. Cieszę się, że druga strona podzieliła nasz pogląd o jednoczesnej ochronie interesów polskich rolników.

Kolejnym istotnym wydarzeniem było podpisanie przez Prezydenta RP Andrzeja Dudę ustawy o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. Ta ustawa tworzy podstawy prawne do realizacji Planu.

Jest to istotne ze względu na fakt, że 15 marca 2023 r.

rozpoczął się pierwszy nabór wniosków o płatności obszarowe w ramach krajowego Planu Strategicznego dla WPR. Przypominam, że nabór potrwa do 15 maja.

To pierwszy nabór w ramach zreformowanych zasad. Dwie najważniejsze zmiany w stosunku do poprzedniej perspektywy finansowej to ekoschematy oraz rola dobrostanu zwierząt. Zwracam uwagę, że wsparcie dobrostanu zwierząt jest bardzo ważną częścią realizacji WPR. Są na to przeznaczone środki finansowe wielokrotnie większe niż w poprzedniej perspektywie. Środki te trafią do rolników stosujących praktyki wspierające ten dobrostan.

Przypominam, że podczas składania wniosku w rozpoczynającej się 15 marca kampanii trzeba pamiętać o ważnej rzeczy: dopłaty za stosowanie ekoschematów nie będą przyznawane automatycznie. Trzeba będzie o nie zawnioskować.

W mojej ocenie rolnicy powinni bez problemu poradzić sobie z wypełnieniem nowych wniosków. Mamy już ponad 3 tys.

przeszkolonych doradców z Ośrodków Doradztwa Rolniczego. Rozpoczęły się również szkolenia dla rolników. Warto z nich skorzystać, aby uzyskać jak największe wsparcie finansowe dla gospodarstwa. Stopień skomplikowania jest oczywiście różny. Są też bardzo proste wymogi do spełnienia. Podaję tutaj przykład wapnowania gleb, za które można otrzymać dopłatę w wysokości 300 zł do hektara. Przy czym nie wyklucza to możliwości otrzymania wsparcia na wapnowanie ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Informuję również, że Komisja Europejska wyraziła zgodę na to, aby rolnik nie musiał rezygnować z cho-

wu bydła na uwięzi, aby mógł skorzystać z dopłat za inne praktyki, takie jak letni wypas czy chów na ściółce.

To tylko dwa przykłady. Więcej informacji, a przede wszystkim możliwości rozwiania wszelkich wątpliwości dotyczących nowych wniosków o płatności, uzyskanie Państwo na szkoleniach oraz w instytucjach rolnych.

Obrazowo mówiąc w średniej wielkości gospodarstwie o powierzchni do 30 ha można otrzymać

dopłaty w ramach Wspólnej Polityki Rolnej na ponad 10 tys. euro rocznie.

Musimy zdawać sobie sprawę, że jednym z najważniejszych celów krajowego Planu Strategicznego dla WPR, oprócz wspomnianego już dobrostanu zwierząt, jest wsparcie rolniczych dochodów przy jednoczesnym wsparciu produkcji rolnej z poszanowaniem środowiska.

Oczywiście ten Plan będzie też służył wzmocnieniu konkurencyjności polskich gospodarstw rolnych, np. przez wsparcie inwestycji i wytwarzania energii odnawialnej.

Zmiana w podejściu do europejskiego rolnictwa jest wyraźna. Nowa Wspólna Polityka Rolna kładzie nacisk na wsparcie gospodarstw małych i średnich oraz komplementarnych, czyli prowadzących jednocześnie produkcję roślinną i zwierzęcą.

Mam w tym momencie taką prostą refleksję. Trzeba było tyle czasu, tyle dewastacji środowiska, aby zrozumieć prostą prawdę, którą doskonale znali nasi przodkowie – gospodarstwo rolne

to równowaga produkcji roślinnej i zwierzęcej, to dbałość o glebę i stosowanie nawozów naturalnych, to wreszcie, w uproszczeniu mówiąc, trójpolówka.

Kiedyś śmiano się z nas, że jesteśmy zacofani. Dziś dąży się do tego, co próbowano u nas zniszczyć.

Niestety, mamy przed sobą kolejne zagrożenia. Po agresji Rosji na Ukrainę sytuacja na świecie się zmieniła. Należy zdecydowanie zrewidować podejmowane w innych realiach koncepcje Zielonego Ładu, a zwłaszcza zakresu i tempa dochodzenia do wyśrubowanych celów klimatycznych. Ta batalia jeszcze przed nami. Będę dokładał wszelkich starań, aby interesy polskich rolników były należycie zabezpieczone.

Podczas składania wniosku w rozpoczętej kampanii trzeba pamiętać o ważnej rzeczy: dopłaty za stosowanie ekoschematów nie będą przyznawane automatycznie. Trzeba będzie o nie zawnioskować.

W średniej wielkości gospodarstwie o powierzchni do 30 ha można otrzymać dopłaty w ramach Wspólnej Polityki Rolnej na ponad 10 tys. euro rocznie.

W numerze:

MRiRW

Kampania 2023 r.	4
Zmiany w programie azotanowym	12
Utrzymywanie drobiu na własne potrzeby	14
Kolejne zmiany przepisów	15
Preferencyjny kredyt dla rolników	16
Powołanie Rady Rolników	17
Energia dla wsi	18
Drony i teledetekcja w PIORiN	20
Rolnik Farmer Roku	22
Syropy owocowe – smaczne i wartościowe	23
Wsparcie dla rolników i mieszkańców obszarów wiejskich	25
Zielony Tydzień w Berlinie	28
Światowy Szczyt Ministrów Rolnictwa	30
Polsko-ukraińskie ustalenia dotyczące tranzytu zbóż	31
Coraz bliżej otwarcia na polskie mięso rynków Korei Południowej i Wietnamu	32

ARiMR

Stan upraw weryfikowany z kosmosu	34
Aż do 150 tys. zł na inwestycje chroniące wody przed azotanami	35
Wymiana tyczek chmielowych	36

KOWR

KOWR wspiera najuboższych	37
---------------------------	----

KRUS

Bezpiecznie z niebezpiecznymi substancjami	39
--	----

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Agencja Restrukturyzacji
i Modernizacji Rolnictwa

Kampania 2023 r.

Pierwszy nabór wniosków w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 rozpoczęty

15 marca 2023 r. to data początkowa naboru wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich oraz płatności obszarowych w ramach II filara WPR za 2023 r. Podstawowy termin składania wniosków upłyne 15 maja 2023 r. Kto złoży wniosek po tym terminie – jednak nie później niż do 9 czerwca 2023 r. – musi pamiętać, że należne płatności będą mu pomniejszone o 1 proc. za każdy roboczy dzień opóźnienia.

Wniosek o przyznanie płatności składa się do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa wyłącznie w postaci elektronicznej – za pośrednictwem aplikacji eWniosekPlus. Dostęp do aplikacji odbywa się za pośrednictwem Platformy Usług Elektronicznych (PUE), która została udostępniona na portalu ARiMR.gov.pl.

Od 2023 r. obowiązują nowe przepisy unijne, które wprowadziły zmiany w rodzajach dostępnego wsparcia oraz w zasadach przyznawania wsparcia w ramach Wspólnej Polityki Rolnej. Wprowadza się m.in. nowe interwencje jak ekoschematy.

PŁATNOŚCI BEZPOŚREDNIE (I FILAR WPR)

Zasadniczym celem płatności bezpośrednich w nowej perspektywie pozostaje wsparcie dochodów rolniczych. Na płatności bezpośrednie w latach 2023-2027 przeznaczone zostanie 17,33 mld EUR¹, tj. o 303 mln EUR więcej niż w ostatnich 5 latach. Dzięki transferowi 30% środków z II filara WPR, zwiększeniu środków na płatność redystrybucyjną oraz przywróceniu uzupełniającej płatności podstawowej (od 2022 r. i finansowanej w całości z budżetu krajowego), średni poziom wspar-

cia na hektar będzie równy lub wyższy od średniej unijnej dla ok. 97% gospodarstw (posiadających do 50 hektarów).

W nowej perspektywie płatności bezpośrednie: będą bardziej ukierunkowane na wsparcie dla małych i średnich gospodarstw, będą wspierać młodych rolników, poprzez płatności związane z produkcją będą wspierać sektory znajdujące się w trudnej sytuacji, oraz będą silniej ukierunkowane na produkcję zwierzęcą, która ponosi najwyższe koszty związane z dostosowaniem się do nowych unijnych dyrektyw z zakresu ochrony środowiska.

Płatności bezpośrednie będą obejmowały, co do zasady, te same formy wsparcia jak dotychczas, z pewnymi zmianami:

- Podstawowe wsparcie dochodów – zastąpi dotychczasową Jednolitą Płatność Obszarową (JPO), przy czym nie będzie obowiązywał maksymalny limit 150 tys. EUR/gosp.;

- Płatność redystrybucyjna (dotychczas płatność dodatkowa) – będzie przyznawana od 1 do 30 ha w gospodarstwach posiadających maksymalnie 300 ha; w przypadku spółdzielni limit powierzchniowy, na wniosek spółdzielni, będzie obliczany jako iloczyn limitu 30 ha oraz liczby członków spółdzielni;

- Płatność dla młodych rolników – będzie przysługiwała młodym rolnikom (maksymalny wiek – nie więcej niż 40 lat w pierwszym roku złożenia wniosku) posiadającym wykształcenie na poziomie ponadpodstawowym lub 3-letni staż pracy w rolnictwie, którzy rozpoczęli działalność nie wcześniej niż 5 lat przed złożeniem wniosku oraz samodzielnie kierują swoim gospodarstwem. Zniesiony został limit powierzchni na gospodarstwo w ramach tej płatności;

- Płatności w ramach wsparcia dochodów związanego z produkcją (płatności związane) – w tych samych 13 sektorach, co dotychczas, tj.: bydło, krowy, owce, kozy, rośliny strączkowe na nasiona, rośliny pastewne, buraki cukrowe, ziemniaki skrobiowe, pomidory, truskawki, chmiel, len i konopie włókniste. Płatność do bydła i płatność do krów będą przyznawane maksymalnie do 20 szt. zwierząt, przy czym w województwach, w których średnia wielkość gospodarstwa jest mniejsza od średniej krajowej² już od 1 szt. kwalifikujących się zwierząt, a w pozostałych województwach – od co najmniej 3 szt. kwalifikujących się zwierząt. W przypadku płatności do roślin pastewnych, na wniosek spółdzielni, limit powierzchniowy będzie obliczany jako iloczyn limitu 75 ha oraz liczby członków spółdzielni.

EKOSCHEMATY

Dużym, nowym prośrodowisko-

wym elementem płatności bezpośrednich będą od 2023 r. ekoschematy. Są to roczne, płatne praktyki, dostosowane do warunków i potrzeb krajowych, ale poddane ocenie przez Komisję Europejską pod kątem realizacji celów środowiskowych i klimatycznych nowej WPR – ochrona zasobów gleby, wód, klimatu, dobrostanu zwierząt, różnorodności biologicznej w produkcji rolnej.

W Polsce ekoschematy zostały tak zaprojektowane, żeby promować praktyki, które przekładają się na dochody rolnicze poprzez zwiększenie żyzności gleby, racjonalne nawożenie, poprawę jakości plonów. Służy temu przede wszystkim ekoschemat Rolnictwo węglowe, w ramach którego rolnicy z ośmiu dostępnych praktyk będą mogli wybierać te, które najlepiej odpowiadają na ich potrzeby.

W ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 wprowadzono łącznie 5 ekoschematów powierzchniowych:

- płatności do obszarów z roślinami miododajnymi;
- płatności do rolnictwa węglowego i zarządzania składnikami odżywczymi;
- płatności do retencjonowania wody na trwałych użytkach zielonych;
- płatności do integrowanej produkcji roślin;
- płatności do biologicznej ochrony upraw oraz ekoschemat
- dobrostan zwierząt.

■ Płatności do obszarów z roślinami miododajnymi

Ich celem jest zachęcenie rolników do tworzenia obszarów z roślinami miododajnymi, stanowiącymi długotrwałe, różnorodne i bezpieczne żerowiska dla pszczoły miodnej i dzikich owa-

dów zapylających – przyczyni się to do ochrony różnorodności biologicznej. Polegają one na utworzeniu obszaru z roślinami miododajnymi przez wysiew mieszanki składającej się z co najmniej dwóch gatunków roślin miododajnych. Dodatkowo obowiązuje zakaz prowadzenia produkcji rolnej (w tym zakaz wypasu i koszenia) w terminie do dnia 31 sierpnia oraz zakaz stosowania środków ochrony roślin.

■ Płatności do rolnictwa węglowego i zarządzania składnikami odżywczymi

Obejmują 8 praktyk. Praktyki te będą objęte systemem punktowym. Do każdej z tych praktyk przypisana jest odpowiednia liczba punktów. Warunkiem ubiegania się o przyznanie tych płatności jest uzyskanie minimalnej liczby punktów stanowiącej iloczyn:

- 25% powierzchni użytków rolnych w gospodarstwie oraz
- 5 pkt przyznawanych za hektar.

Praktyki w ramach płatności do rolnictwa węglowego i zarządzania składnikami odżywczymi:

- Ekstensywne użytkowanie TUZ z obsadą zwierząt – celem jest ochrona bioróżnorodności poprzez właściwe gospodarowanie na TUZ. Praktyka będzie przyczyniała się do ograniczenia zagęszczenia zwierząt. Obsada zwierząt trawożernych w gospodarstwie musi wynosić co najmniej 0,3 DJP/ha TUZ i maksymalnie 2 DJP/ha TUZ w okresie wegetacyjnym roślin. Dodatkowo obowiązuje zakaz przeorywania TUZ w okresie realizacji ekoschematu.
- Międzyplony ozime/wsiewki śródplonowe – celem jest poprawa stanu i ochrona gleby. Międzyplony mają za zadanie pokrycie gleby roślinnością, szczególnie w okresach nawałnicowych, w których gleby są narażone

na erozję, dzięki czemu ograniczają wymywanie składników do wód podziemnych. Posiadają one także znaczący wpływ na ochronę zasobów naturalnych gleb, w szczególności poprzez zwiększanie substancji organicznej w glebie. Uprawa międzyplonów oraz wsiewek śródplonowych może także zwiększać pochłanianie CO₂ w rolnictwie, poprzez wiązanie go w materii organicznej. Praktyka polega na:

- ✓ utrzymaniu co najmniej do wysiewu kolejnej uprawy w plonie głównym lub przez co najmniej 8 tygodni od dnia zbioru uprawy w plonie głównym roślin w postaci wsiewek roślin bobowatych drobnonasiennych lub mieszanek z udziałem takich roślin w uprawę w plonie głównym lub międzyplonów ozimych w formie mieszanek utworzonych z co najmniej 2 gatunków roślin w terminie od dnia 1 lipca do 1 października i utrzymywanych co najmniej do 15 lutego następnego roku (w okresie utrzymania międzyplonu ozimego dopuszcza się jego mulczowanie, jednak nie wcześniej niż po 15 listopada),
- ✓ zakazie stosowania środków ochrony roślin: na międzyplonach ozimych – przez okres ich utrzymania; a w przypadku wsiewek śródplonowych – od momentu zbioru uprawy w plonie głównym przez co najmniej 8 tygodni lub do momentu wysiewu kolejnej uprawy głównej. Przy czym w przypadku międzyplonu ozimego zakaz stosowania środków ochrony roślin obejmuje również zakaz stosowania zapraw nasion.

Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia – wariant podstawowy i wariant z wapnowaniem, co powinno przyczynić się w sposób bezpośredni do zmniejszenia zużycia nawozów. Plan nawozowy do powierzchni gruntów

ornych i trwałych użytków zielonych w gospodarstwie ma być oparty na bilansie N oraz chemicznej analizie gleby, określać dawki składników pokarmowych (N, P, K i Mg oraz potrzeby wapnowania). Opracowanie i przestrzeganie planu, dodatkowo mogą wpłynąć na ograniczenie emisji tlenków azotu do atmosfery, przez co przyczynią się do ochrony powietrza,

dowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej decyzji w sprawie przyznania dofinansowania na zakup nawozu wapniowego.

- Zróżnicowana struktura upraw, której celem jest poprawa jakości gleby i potrzeba odbudowy materii organicznej poprzez wzbogacenie struktury upraw o gatunki roślin, które wpływają zarówno

W ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 wprowadzono łącznie

oraz zapobiegania przedostawaniu się zawartych w nawozach składników, szczególnie azotu i fosforu, do wód powierzchniowych i podziemnych, dzięki czemu wpływa na poprawę jakości wód. Wsparcie w zakresie wapnowania do danej działki rolnej przysługuje raz na 4 lata do gruntów o pH \leq 5,5, jeżeli rolnik w terminie 4 lat poprzedzających rok złożenia wniosku o przyznanie płatności nie otrzymał z Naro-

na dodatni bilans materii organicznej, jak i na zwiększanie się różnorodności biologicznej. Ponadto, praktyka ta przyczyni się do ochrony różnorodności biologicznej i ograniczania monokultur na gruntach ornych. Praktyka polega na prowadzeniu co najmniej 3 różnych upraw na gruntach ornych w gospodarstwie, przy czym:

- ✓ udział głównej uprawy w strukturze zasiewów nie przekra-

cza 65% i udział trzeciej lub, w przypadku większej liczby upraw, łącznie trzeciej i kolejnych upraw* nie może być mniejszy niż 10%,

✓ co najmniej 20% w strukturze zasiewów stanowią: uprawy gatunków roślin mających pozytywny wpływ na bilans glebowej materii organicznej (m. in. bobowate) oraz

fery, jak również poprawa jakości gleb i zwiększenia sekwestracji węgla w glebie. Potwierdzeniem realizacji praktyki będzie przesłanie zdjęć geotagowanych z wykorzystaniem aplikacji udostępnionej przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Na zasadzie odstępstwa w roku 2023, w przypadku jeżeli rolnik nie będzie mógł wykonać zdjęcia

noczesnym ograniczeniu emisji amoniaku i podtlenku azotu.

- Uproszczone systemy uprawy – ma przyczynić się do zapobiegania erozji wodnej i wietrznej, poprawić strukturę i porowatość gleby oraz zwiększyć zawartość substancji organicznej w wierzchniej warstwie gleby, ograniczyć parowanie wody z gleby oraz straty azotu w czasie zimy.

- Wymieszanie słomy z glebą – ma na celu poprawę żyzności gleby. Praktyka polega na rozdrobnieniu i przyoraniu lub wymieszaniu z glebą całej słomy po zbiorze plonu głównego. Słoma oznacza pozostałe po oddzieleniu ziarna lub nasion suche źdźbła, łodygi, liście, plewy, łuszczyzny i strączyzny dojrzałych roślin uprawnych zbożowych, oleistych i bobowatych. Rolnik będzie obowiązany do prowadzenia rejestru zabiegów agrotechnicznych, zawierającego co najmniej: oznaczenie powierzchni, nr działki ewidencyjnej, wielkość powierzchni, datę wykonania zabiegu, rodzaj uprawy, rodzaj wykonanego zabiegu.

■ Płatności do retencjonowania wody na trwałych użytkach zielonych

Celem jest promowanie retencjonowania wody, które poprawia gospodarkę wodną, a także ogranicza emisję dwutlenku węgla do atmosfery (poprzez ograniczenie rozkładu materii organicznej). Warunkiem uzyskania płatności jest wystąpienie na TUZ zalania lub podtopienia między 1 maja a 30 września przez co najmniej 12 następujących po sobie dni. Płatność dotyczy TUZ objętych równolegle wsparciem: ekologicznym lub w ramach jednej z praktyk Rolnictwa węglowego i zarządzania składnikami odżywczymi, lub rolno-środowiskowo-klimatycznym

5 ekoschematów powierzchniowych oraz ekoschemat dobrostan zwierząt

✓ udział łącznie zbóż* w strukturze zasiewów nie przekracza 65%, oraz

✓ udział upraw mających ujemny wpływ na bilans materii organicznej (m. in.: okopowe) nie przekracza 30%.

(*) Zmiany zgłoszone do KE – oczekują na jej akceptację.

- Wymieszanie obornika na gruntach ornych w ciągu 12 godzin od aplikacji – celem jest ograniczenie emisji amoniaku do atmosfery,

geotagowanego, będzie on obowiązany do dostarczenia oświadczenia o wykonaniu praktyki oraz do prowadzenia rejestru zabiegów agrotechnicznych, w którym znajdą się zapisy potwierdzające jej wykonanie.

- Stosowanie płynnych nawozów naturalnych innymi metodami niż rozbrzygowo – ma przyczynić się do lepszego wykorzystania składników pokarmowych dostępnych w nawozach naturalnych przy jed-

związanym z zachowaniem niektórych cennych siedlisk przyrodniczych i siedlisk zagrożonych gatunków ptaków lub ekstensywnym użytkowaniem łąk i pastwisk na obszarach Natura 2000.

■ Płatności do integrowanej produkcji roślin

Polegające na wspieraniu produkcji roślinnej prowadzonej zgodnie z metodykami integrowanej produkcji, co oddziałuje na środowisko. Dodatkowo obowiązek zachowania trwałych użytków zielonych wpłynie pozytywnie na magazynowanie glebowej substancji organicznej i próchnicy.

■ Płatności do biologicznej ochrony upraw

Celem jest ograniczenie stosowania chemicznych środków ochrony roślin, co będzie miało pozytywny wpływ na ochronę różnorodności biologicznej i zmniejszy depozycję chemicznych środków ochrony roślin do środowiska. Płatności będą przyznawane za stosowanie zabiegu ochrony roślin z wykorzystaniem biologicznej ochrony roślin przy użyciu preparatów mikrobiologicznych zgodnie z etykietą danego środka, co ma wyeliminować konieczność wykonania zabiegu chemicznego.

■ Dobrostan zwierząt

Wsparciem będą objęte gospodarstwa utrzymujące w ulepszonych warunkach następujące gatunki/grupy zwierząt: lochy, tuczniki, krowy mleczne, krowy mamki, bydło opasowe, owce, kury nioski, kurczęta brojlery, indyki z przeznaczeniem na produkcję mięsa, konie oraz kozy. Budżet tego ekoschematu został znacznie zwiększony w porównaniu do działania Dobrostan zwierząt dostępnego w ramach PROW 2014-2020 i wynosi 1 376 mln EUR, co przekłada

się na średni roczny budżet na poziomie ok. 275 mln EUR (w latach 2023-2027).

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom zgłaszanym przez organizacje rolnicze i branżowe, w odniesieniu do bydła i świń wprowadzono system punktowy, w którym rolnik może dobrać zakres stosowanych praktyk do możliwości swojego gospodarstwa. Wspar-

za cykl zamknięty wypłacaną do sztuki każdego sprzedanego tuczniaka.

W przypadku pozostałych gatunków/grup zwierząt, tj. owiec, kur niosek, kurcząt brojlerów, indyków z przeznaczeniem na produkcję mięsa, koni i kóz będzie miał zastosowanie system wariantowy polegający na realizacji zestawu wymogów.

Na płatności bezpośrednie w latach 2023-2027 przeznaczone zostanie 17,33 mld euro

ciem objęte będą następujące praktyki: zwiększenie powierzchni bytowej w pomieszczeniach/budynkach o co najmniej 20%³, zwiększenie powierzchni bytowej w pomieszczeniach/budynkach o co najmniej 50%, zapewnienie utrzymania na ściółce, późniejsze odsadzanie młodych od matek oraz zapewnienie bydłu wypasu czy wybiegu. Jeżeli w gospodarstwie utrzymuje się lochy i tuczniki rolnik może uzyskać premie

PRZEJŚCIOWE WSPARCIE KRAJOWE

Stosowane będzie również przejściowe wsparcie krajowe, finansowane z budżetu krajowego, w formie:

- uzupełniającej płatności podstawowej, na którą planuje się przeznaczyć 400 mln zł rocznie. Płatność będzie przysługiwała do najważniejszych roślin uprawianych na gruntach ornych, w szczególności do: zbóż, roślin

oleistych, roślin wysokobiałkowych oraz do gruntów ornych, na których nie jest prowadzona uprawa roślin (warunkiem jest dokonanie zasiewu w celu podniesienia żyzności gleby oraz wymieszanie lub przyoranie masy roślinnej). W ramach płatności nie będzie obowiązywał limit powierzchni. Płatność ta służy realizacji programu pt. *Dopłaty powyżej śred-*

nowartość 70% masy tytoniu objętego umową zbycia zawartą w 2017 r.

■ Rolnik aktywny zawodowo

Od 2023 r., zgodnie z przepisami UE, płatności bezpośrednie oraz płatności ONW są przyznawane wyłącznie rolnikom aktywnym zawodowo. Rolnicy, którzy za poprzedni rok otrzymali płatności bez-

kolejowego lub w zakresie obrotu nieruchomościami). Niemniej jednak rolnik prowadzący tego rodzaju działalność będzie mógł zostać uznany za aktywnego, jeżeli odpowiednio udokumentuje, że

- jego przychód z działalności rolniczej stanowi co najmniej 1/3 całego przychodu, lub
 - roczna kwota płatności bezpośrednich wynosi co najmniej 5% całości przychodów z działalności pozarolniczej, lub
- główną działalność gospodarczą lub przedmiot działalności stanowi wykonywanie działalności rolniczej (w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) działalność rolnicza tego rolnika została wskazana jako główna lub dokumenty z KRS lub REGON potwierdzą, że wykonywana przez rolnika działalność rolnicza stanowi główną działalność gospodarczą).

■ Tytuł prawny do gruntów

Rolnicy wnoszący o przyznanie płatności obszarowych muszą posiadać prawo do użytkowania gruntów (tytuł prawny), do których ubiegają się o przyznanie płatności (tytuł prawny na dzień 31 maja roku, w którym składają wniosek). Warunek posiadania prawa (tytułu prawnego) do użytkowania gruntów może zostać spełniony poprzez wszystkie dopuszczone prawem formy, jak np. tytuł własności czy umowa dzierżawy, w tym umowa ustna.

PŁATNOŚCI W RAMACH II FILARA WPR

Interwencjami II filara będą:

- interwencje rolno-środowiskowo-klimatyczne;
- interwencje leśne i zadrzewieniowe;
- interwencja – Rolnictwo ekologiczne;

niej unijnej dla małych i średnich gospodarstw, w ramach Polskiego Ładu dla polskiej wsi, oraz

- płatności niezwiązanej do tytoniu, w przypadku której będzie obowiązywał nowy okres referencyjny, tj. co do zasady – 2018 r. W przypadku, gdy producenci surowca tytoniowego nie zawarli umowy zbycia tytoniu w 2018 r. a zawarli taką umowę w 2017 r. – indywidualną ilością referencyjną będzie w takim przypadku rów-

pośrednie w kwocie nieprzekraczającej 5 tys. EUR będą automatycznie uznawani za aktywnych zawodowo. W przypadku, gdy kwota płatności za poprzedni rok przekracza 5 tys. EUR – rolnik będzie uznawany za aktywnego, jeżeli nie prowadzi żadnej z działalności wymienionej na negatywnej liście (zarządzanie portami lotniczymi, administrowanie wodociągami, trwałe tereny sportowymi i rekreacyjnymi, świadczenie usług przewozu

• interwencja w postaci płatności ONW.

■ Interwencje rolno-środowiskowo-klimatyczne

Interwencje promujące praktyki rolnicze przyczyniające się przede wszystkim do ochrony bioróżnorodności na różnych poziomach poprzez zachowanie cennych siedlisk przyrodniczych i zagrożonych gatunków, utrzymanie tradycyjnych roślin uprawnych (rolniczych, warzywnych i sadowniczych), ochronę organizmów pożytecznych, w tym owadów zapylających oraz ochronę różnorodności krajobrazu. Realizacja ww. praktyk przyczyni się do osiągnięcia celów środowiskowych i klimatycznych, w tym przede wszystkim powstrzymania utraty różnorodności biologicznej i odwrócenia tego procesu, wzmocnienia usług ekosystemowych oraz ochrony siedlisk i krajobrazu.

Interwencje rolno-środowiskowo-klimatyczne, będą zawierały zarówno sprawdzone rozwiązania obecnie realizowanego Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego PROW 2014-2020, jak i nowe schematy wsparcia: *Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk na ob-*

szarach Natura 2000, Bioróżnorodność na gruntach ornych – warianty: Wieloletnie pasy kwietne (zakładane z wielogatunkowych mieszanek roślin, w tym roślin miododajnych) oraz Ogródki bioróżnorodności (wielogatunkowe uprawy złożone m.in. z roślin rolniczych, warzywnych, zielarskich, odmian regionalnych i amatorskich oraz materiałów pozyskanych z kolekcji banków genów), co odpowiada na obecne potrzeby w zakresie ochrony bioróżnorodności na obszarach rolniczych.

Projektowane w ramach Planu Strategicznego WPR interwencje rolno-środowiskowo-klimatyczne to:

- ✓ I 8.1. Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków na obszarach Natura 2000,
- ✓ I 8.2. Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków poza obszarami Natura 2000,
- ✓ I 8.3. Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk na obszarach Natura 2000,
- ✓ I 8.4. Zachowanie sadów tradycyjnych odmian drzew owocowych,
- ✓ I 8.5. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie,
- ✓ I 8.6. Zachowanie zagrożonych

zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie,

✓ I 8.7. Bioróżnorodność na gruntach ornych.

■ Interwencje leśne i zadrzewieniowe

Interwencje, które bezpośrednio przyczyniać się będą do realizacji zobowiązania Europejskiego Zielonego Ładu (EZŁ), polegającego na zasadzeniu 3 miliardów drzew w UE do 2030 r. W interwencjach tych duży nacisk położony będzie na odpowiedni dobór składu gatunkowego drzew i krzewów, tak aby był możliwie urozmaicony oraz dostosowywany do warunków siedliskowych, środowiskowych i klimatycznych danego obszaru. Dzięki wieloletnim płatnościom i zobowiązaniom w ramach WPR zapewniona będzie ochrona i przetrwanie drzew, tak istotne dla realizacji celów określonych w EZŁ.

W ramach projektowych interwencji leśno-zadrzewieniowych znajdują się instrumenty, które stanowią kontynuację dotychczas wdrażanych działań, jak również zupełnie nowe propozycje.

Są to:

- ✓ I 10.11. Zalesianie gruntów rolnych,

W nowej perspektywie płatności bezpośrednie będą silniej ukierunkowane na wsparcie dla małych i średnich gospodarstw oraz produkcję zwierzęcą

- ✓ I 10.12. Tworzenie zadrzewień śródpolnych (wdrożone po raz pierwszy w 2022 r.),
- ✓ I 10.13. Zakładanie systemów rolno-leśnych (nowa propozycja w ramach WPR),
- ✓ I 10.14. Zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych,
- ✓ I 8.8. Premie z tytułu zalesień i zadrzewień oraz systemów rolno-leśnych,
- ✓ I 8.10. Zobowiązania zalesieniowe z PROW 2004-2006, PROW 2007-2013, PROW 2014-2020.

■ Interwencja – Rolnictwo ekologiczne

Celem interwencji jest wspieranie dobrowolnych zobowiązań rolników, którzy podejmują się utrzymać lub przejść na praktyki i metody rolnictwa ekologicznego określone w prawodawstwie unijnym i krajowym. Interwencja ta jest co do zasady kontynuacją wcześniejszych działań w zakresie wsparcia powierzchniowego dla rolnictwa ekologicznego, tj. m.in. działania Rolnictwo ekologiczne PROW 2014-2020. Zaprojektowane w ramach interwencji nowe rozwiązania w porównaniu do wcześniej realizowanych działań to: uproszczone zasady wsparcia dla

małych gospodarstw z uprawami ekologicznymi o powierzchni UR nie większej niż 10 ha – płatność do hektara w jednakowej wysokości niezależnie od grupy upraw oraz dodatkowa premia za prowadzenie zrównoważonej produkcji roślinno-zwierzęcej – dodatkowa płatność do każdego hektara zgłoszonego do płatności ekologicznych.

■ Interwencja w postaci płatności ONW

Co do zasady płatności do obszarów ONW będą udzielane na tych samych zasadach co dotychczas. Nowymi elementami w tej interwencji, w porównaniu do istniejących wcześniej, jest rozszerzenie listy zwierząt wliczanych do obsady zwierząt trawożernych w gospodarstwie, uprawiającej na obszarach górskich i podgórskich do otrzymania wyższych płatności ONW. W ramach Planu Strategicznego WPR do ustalenia spełniania warunku posiadania minimalnej obsady zwierząt, wynoszącej co najmniej 0,5 DJP na hektar wszystkich użytków rolnych będących w posiadaniu rolnika, oprócz dotychczas istniejących gatunków zwierząt (czyli bydło, owce, kozy i konie) brane będą pod uwagę

również zwierzęta takie jak alpaki, gęsi, jelenie szlachetne, kozy, lamy, muły i osły. Ponadto, w ramach tej perspektywy, dla interwencji płatności ONW, dostępne będą nowe rozwiązania dla spółdzielni rolniczych ubiegających się o przyznanie płatności ONW. Rozwiązania te są analogiczne jak wprowadzone dla płatności bezpośrednich i polegają na możliwości uzyskania, na wniosek spółdzielni, zastosowania obowiązujących dla płatności ONW, limitów degresywności płatności z uwzględnieniem liczby członków spółdzielni.

Departament Płatności Bezpośrednich

MRiRW

tel. 22 623 12 34

Zdjęcia: Kamil-, 31etc-, Neurostruture-,

Flower_garden-, P.CH-, Countrypixel-,

Jakubczajkowski.Stock.adobe.com,

Fotolia, Panthermedia

¹ Podana kwota nie obejmuje ewentualnego transferu środków na 2027 r. Zakładając, że na 2027 r. będzie możliwy transfer środków z II filara WPR w tej samej wysokości (396 mln EUR), kwota ta może wzrosnąć do ok. 17,72 mld EUR).

² Tj. województwo: lubelskie, łódzkie, małopolskie, mazowieckie, podkarpackie, śląskie i świętokrzyskie.

³ Obecnie praktyka obowiązkowa warunkująca udział w dobrostanie bydła i świń – planowane zniesienie jej obowiązkowego charakteru czeka na zatwierdzenie przez Komisję Europejską.

Zmiany w programie azotanowym

Obowiązujące od 8 lutego 2023 r. rozporządzenie zastępuje dotychczasowe przepisy dotyczące tzw. programu azotanowego¹.

W stosunku do obowiązującego dotychczas programu azotanowego wprowadzono w szczególności zmiany dotyczące:

- możliwości zastosowania elastycznego wiosennego terminu nawożenia;
- aktualizacji wskaźników produkcji nawozów naturalnych i zawartego w nich azotu;
- sposobu obliczania maksymalnych dawek nawozów azotowych mineralnych;
- wprowadzenia równoważników nawozowych dla ścieków i osadów ściekowych;
- doprecyzowania kwestii przechowywania nawozów naturalnych.

■ Elastyczny termin wiosennego nawożenia

Odpowiednio dobrany termin stosowania nawozów zawierających azot jest istotnym czynnikiem wpływającym na plonotwórczość roślin. Ma to kluczowe znaczenie dla produkcji roślinnej; aby można było uzyskać wysokie plony, a jednocześnie nie dopuścić do strat w obrębie tego makroskładnika. Nawożenie w nieodpowiednim terminie i nieodpowiedniej dawce jest nie tylko zagrożeniem dla środowiska, ale przede wszystkim zwiększa koszty, które ponosi rolnik.

Aktualizacja programu azotanowego wprowadza możliwość stosowania nawozów wcześniej, czyli od 1. do ostatniego dnia lutego – jeżeli gleba nie jest zamarz-

nięta, zalana wodą albo pokryta śniegiem i nastąpi przejście średniej temperatury powietrza przez próg:

- 3°C w przypadku roślin zaszczepionych jesienią, upraw trwałych, upraw wieloletnich i trwałych użytków zielonych;
- 5°C w przypadku pozostałych upraw.

Przejście przez próg danej temperatury to termin, w którym przez 5 dni następujących po sobie, każdego dnia, średnia dobową temperatura powietrza przekroczyła daną wartość.

nie internetowej Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowego Instytutu Badawczego, w zakładce „Kryterium wcześniejszego terminu nawożenia” (https://agrometeo.imgw.pl/kryterium_wczesniejszego_terminu_nawozenia).

■ Aktualizacja wskaźników produkcji nawozów naturalnych i zawartego w nich azotu

W związku z postępowaniem w rolnictwie wprowadzono zmiany w wartościach dotyczących średniej rocznej wielkości produkcji nawozów naturalnych i koncentracji zawartego w nich azotu (znajdujących się w załączniku nr 6 do programu azotanowego). W zaktualizowanym programie azotanowym

Aktualizacja programu azotanowego wprowadza możliwość wcześniejszego stosowania nawozów

Wykaz powiatów, w których nastąpiło przejście średniej dobowej temperatury powietrza przez próg 3°C i 5°C, będzie publikowany codziennie, w okresie od 1. do ostatniego dnia lutego, na stro-

uwzględniono nowy system utrzymywania zwierząt gospodarskich – system otwarty.

Uwzględniając definicję zwierząt gospodarskich wynikającą z ustawy², w załączniku nr 6

do programu azotanowego dodano nowe gatunki zwierząt, tj.: lamy, muły i gołębie.

Wprowadzono również dla lam i alpак współczynniki przeliczeniowe DJP (dużej jednostki przeliczeniowej), zweryfikowano współczynniki DJP dla warchlaków i prosiąt oraz doprecyzowano kwestię DJP poszczególnych grup technologicznych świń.

■ Zmiany w sposobie obliczania maksymalnych dawek nawozów

Zgodnie z wynikami najnowszych badań zaktualizowano wartości pobrania jednostkowego azotu w przypadku niektórych upraw, tj. kukurydzy na zieloną masę, nasion słonecznika, konopi włóknistych, lnu oleistego i włóknistego, kapusty włoskiej, szparagów.

Usunięto rośliny bobowate z wyznaczania dawki nawozów azotowych mineralnych (w tym również: koniczynę zieloną masę, lucernę zieloną masę, seradellę zieloną masę, inne bobowate zieloną masę) oraz uproszczono tabelę 11. Zmieniono ilości azotu działającego, pozostającego w glebie po uprawie roślin bobowatych. Rozbudowana została tabela 12 poprzez dodanie informacji nt. zasobów azotu mineralnego wiosną w glebie dla TUZ (trwałych użytków zielonych).

■ Równoważniki nawozowe dla ścieków i osadów ściekowych

Osady ściekowe oraz ścieki mogą stanowić źródło związków pokarmowych dla roślin uprawnych i są wykorzystywane do nawożenia. Aktualizacja programu azotanowego nie wprowadza nowych obowiązków w tym zakresie, a porządkuje wymogi, które wynikają z odrębnych przepisów.

Azot pochodzący z osadów ściekowych i ścieków należy brać

pod uwagę w ramach zbilansowanego nawożenia azotem z uwzględnieniem maksymalnych ilości azotu działającego. Dlatego program azotanowy uzupełniono o metodę obliczenia ilości azotu w osadzie ściekowym, wykorzystując wyniki badań oraz dawek ścieków określonych w pozwoleniu wodnoprawnym lub pozwoleniu zintegrowanym na wykorzystanie rolnicze ścieków.

Ponadto tabela 11 została uzupełniona o wartości równoważnika nawozowego dla osadów ściekowych i ścieków w podziale na wiosenny i jesienny termin stosowania, tj. odpowiednio: 0,3 i 0,25.

■ Przechowywanie nawozów naturalnych

Program azotanowy doprecyzowuje zasady przechowywania nawozów naturalnych. Rolnicy przyjmujący nawozy naturalne na podstawie umowy powinni:

- zapewnić, w chwili przyjmowania tych nawozów, odpowiednią powierzchnię lub pojemność miejsc do ich przechowywania w sposób bezpieczny dla środowiska (płyty lub zbiorniki) albo,
- w przypadku obornika przechowywać czasowo na gruncie na zasadach określonych w programie azotanowym albo,
- zastosować je bezpośrednio po przywiezieniu (w tym przypadku nie ma obowiązku posiadania odpowiednich powierzchni miejsc do przechowywania nawozów naturalnych).

Dodatkowo nie obowiązują wymogi zachowania odległości minimum 25 m od studni lub ujęć wód (jeżeli nie ustanowiono dla nich strefy ochronnej), lub linii brzegu wód powierzchniowych, lub morskiego pasa nadbrzeżnego w przypadku:

- zbiorników na nawozy naturalne płynne;

- miejsc do przechowywania nawozów naturalnych stałych oraz miejsc do przechowywania kiszonek, co do których dokonano zgłoszenia zamiaru budowy lub wykonania robót budowlanych lub zostało wydane pozwolenie na budowę przed 27 lipca 2018 r.

■ Przepisy przejściowe

Rozporządzenie wprowadza przepisy przejściowe, odnoszące się do dotychczasowych wyliczeń powierzchni/pojemności miejsc do przechowywania nawozów naturalnych oraz planowania nawożenia azotem. Zgodnie z wprowadzonymi przepisami:

- plany nawożenia azotem albo obliczenia maksymalnych dawek azotu opracowane lub wykonane przed dniem wejścia aktualizacji programu azotanowego, na podstawie dotychczasowych wymagań, zachowują ważność do 31 grudnia 2023 r.;
- w przypadku rozpoczęcia budowy, przebudowy lub zakupu miejsc do przechowywania nawozów naturalnych przed wejściem w życie nowego programu zachowują ważność obliczenia pojemności lub powierzchni wykonane zgodnie z dotychczasowym programem azotanowym.

Pełna treść rozporządzenia jest dostępna na stronie: <https://dziennikustaw.gov.pl/DU/2023/244>.

Departament Hodowli
i Ochrony Roślin
MRiRW
tel. 22 623 21 51

Zdjęcie: Wolfgang Jargstorff/Stock.adobe.com

¹ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu” (Dz. U. 2023 poz. 244).

² Ustawa z dnia 10 grudnia 2020 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2021 r. poz. 36).

Utrzymywanie drobiu na własne potrzeby

Warunki zwolnienia z rejestracji

Osoby utrzymujące drób wyłącznie na własne potrzeby nie mają obowiązku zgłaszać się do Powiatowego Lekarza Weterynarii w celu uzyskania numeru rejestracyjnego, a tym samym nie muszą rejestrować go w Krajowej Bazie Danych Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nakłada na każdy podmiot utrzymujący zwierzęta lądowe (w tym drób) obowiązek rejestracji. W drodze odstępstwa państwa członkowskie

Podstawa prawna:

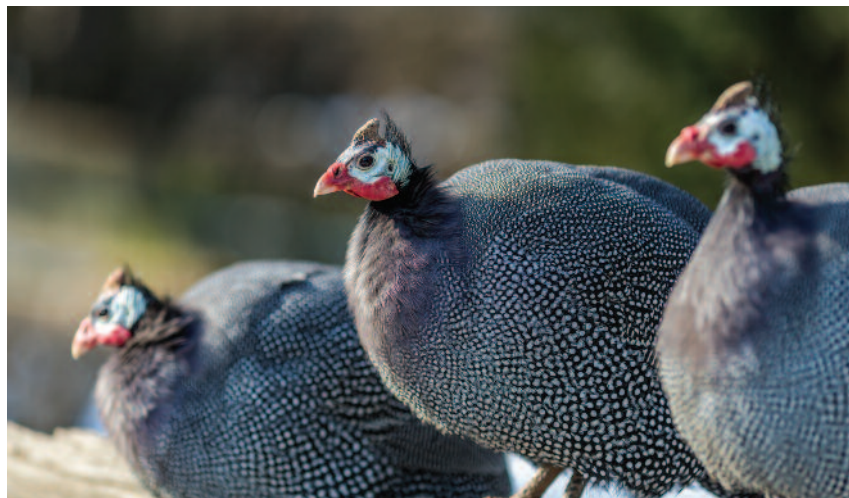
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 z 9 marca 2016 r. w sprawie przenośnych chorób zwierząt oraz zmieniające i uchylające niektóre akty w dziedzinie zdrowia.
- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2022/1345 z 1 sierpnia 2022 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 w odniesieniu do rejestracji i zatwierdzania zakładów, w których utrzymywane są zwierzęta lądowe, a także pobierania, produkcji, przetwarzania lub przechowywa-

Osoby utrzymujące drób wyłącznie na własne potrzeby nie mają obowiązku rejestrować go w Krajowej Bazie Danych ARiMR

nia materiału biologicznego.

mogą zwolnić z obowiązku rejestracji niektóre podmioty stwarzające nieistotne ryzyko dla zdrowia zwierząt lub zdrowia publicznego. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi podjęło prace legislacyjne, aby odstępstwo od przepisów unijnych mogło być zastosowane na gruncie krajowym. Do czasu przyjęcia odpowiednich przepisów zalecamy powstrzymanie się od rejestracji takiego drobiu.

Utrzymywanie drobiu na własne potrzeby kojarzy się przede wszystkim z kurami, ale drób to także m.in. perlice, kuropatwy, gołębie, strusie

Departament Bezpieczeństwa
Żywności i Weterynarii
MRiRW

tel. 22 623 18 43

Zdjęcia: Jan-, Irin.Stock.adobe.com

Kolejne zmiany przepisów

Ubezpieczeni w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) skorzystają na kolejnych zmianach przepisów prawa. Które akty prawne się zmieniły lub zmienią się wkrótce i jakie będą konkretne korzyści dla rolników?

■ Zmiana ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej¹

Nastąpiła zmiana w zasadach przyznawania zasiłku macierzyńskiego z tytułu przysposobienia/przyjęcia dziecka na wychowanie. Oznacza to, że:

- Od 1 lutego 2023 r. o zasiłek macierzyński mogą ubiegać się osoby objęte ubezpieczeniem społecznym rolników, które przysposobiły dziecko w wieku do 14. roku życia. Dotyczy to także osób, które przyjęły na wychowanie dziecko w wieku do ukończenia 14. roku życia i wystąpiły do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie jego przysposobienia.
- Zmieniła się górna granica wieku dziecka przysposobionego/przyjętego na wychowanie, od której zależy uzyskanie prawa do zasiłku macierzyńskiego: z 7. lub 10. roku życia do 14. roku życia.
- Nie zmieniło się natomiast kryterium wieku dla dziecka przyjętego na wychowanie w ramach niezawodowej rodziny zastępczej – nadal jest to 7. lub 10. rok życia.

■ Zmiana ustawy dotyczącej pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym²

Najistotniejsza zmiana to szerszy zakres czynności świadczonych

przez pomocnika rolnika – obywatela Ukrainy. Oznacza ona, że od 28 stycznia 2023 r. pomocnik rolnika będący obywatelem Ukrainy, w okresie legalnego pobytu na terytorium Polski, może wyko-

■ Zmiana ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników⁴

Zmiana oznacza nowe, korzystne zasady waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych rolniczych: wyższe emerytury rolnicze (nie

Ubezpieczeni w KRUS skorzystają na kolejnych zmianach przepisów prawa

nyać w gospodarstwie rolnika wszystkie czynności. Mogą to być czynności związane z prowadzeniem działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej albo pozostające w związku z wykonywaniem tych czynności.

■ Zmiana Kodeksu pracy³

Zmiana dotyczy zasad przyznawania zasiłku macierzyńskiego ojcu dziecka. Polega na przyznaniu ubezpieczonemu ojcu dziecka zasiłku macierzyńskiego przez 9 tygodni. Nie może przysługiwać mu prawo do zasiłku macierzyńskiego z powodu zaistnienia okoliczności, o których mowa w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników.

mniej niż najniższa emerytura z ZUS) oraz możliwość uzyskania dodatku za opłacanie wyższych składek KRUS.

Departament Oświaty i Polityki
Społecznej MRiRW
tel. 22 623 15 75

Zdjęcie: Vegefoc.com, Stock.adobe.com

¹ Ustawa z dnia 7 października 2022 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2022poz. 2140).

² Ustawa z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. 2023 poz. 185).

³ Ustawa z dnia 8 lutego 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (przekazana Prezydentowi RP do podpisu).

⁴ Ustawa z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. 2023 poz. 337; oczekuje na wejście w życie).

Preferencyjny kredyt dla rolników

– W czasie obecnej destabilizacji cen na rynkach z powodu wojny bardzo istotne jest, żeby spółki skarbu państwa były stabilizatorem – podkreślał wicepremier, minister rolnictwa i rozwoju wsi Henryk Kowalczyk podczas wspólnego z wicepremierem, ministrem aktywów państwowych Jackiem Sasinem briefingu prasowego w Ministerstwie Aktywów Państwowych. Celem odbywającego się 8 lutego br. briefingu, było przedstawienie skierowanej do rolników oferty pożyczki na preferencyjnych warunkach, na cele służące produkcji rolnej.

■ Oferta bankowa dla rolników

Minister rolnictwa i rozwoju wsi poinformował, że oferta kredytu, którą przygotował bank PKO PB, jest dostosowana do potrzeb rolników. Można z niej skorzystać, przeznaczając środki np. na zakup nawozów lub na rozbudowanie hodowli. Rolnik będzie mógł dzięki niej rozwijać swoją działalność na dogodnych warunkach.

Szczegółowe informacje nt. oferty produktów finansowych skierowanej do rolników przekazał uczestniczący w briefingu prasowym wiceprezes zarządu PKO PB Paweł Gruza. – Naszą misją jest bank powszechny, a dotąd nie mieliśmy oferty skierowanej specjalnie do sektora rolnego. Dziś, po kilku miesiącach pracy, możemy przedstawić produkt dedykowany rolnikom – powiedział prezes PKO PB.

Oferta pożyczki dla rolników PKO PB to m. in.:

- możliwość otrzymania pożyczki do 300 tys. zł bez zabezpieczeń na 5 lat (lub do 500 tys. zł z zabezpieczeniami);

- najniższa na rynku marża;
- harmonogram spłat dostosowany do specyfiki produkcji rolnej.

Wicepremier Jacek Sasin dodał, że pozostałe korzyści to brak wymogu przedstawienia faktur i szeroki zakres finansowanych inwestycji. – Pożyczka może być udzielona na zakup nawozów, materiału siewnego czy sprzę-

wej fazy działalności, to już teraz, poprzez spółkę Elewarr, odgrywa kluczową rolę stabilizacyjną na rynku zbóż. – Przygotowanie przez bank PKO PB oferty pożyczki dla rolników na preferencyjnych warunkach to kolejny przykład wsparcia sektora rolnego przez spółkę skarbu państwa – zauważył wicepremier.

Szczegółowe informacje nt. oferty produktów finansowych skierowanej do rolników przekazał wiceprezes zarządu PKO PB Paweł Gruza

tu – wszystkiego tego, co jest potrzebne do prowadzenia gospodarstwa. To produkt unikalny na rynku – podkreślił minister aktywów państwowych.

■ Rola spółek skarbu państwa w łagodzeniu kryzysów

– Niezwykle ważne jest, żeby reagować na bieżąco i łagodzić negatywne skutki kryzysów. Przykładem jest działalność Krajowej Grupy Spożywczej (KGS) – stwierdził wicepremier Henryk Kowalczyk. Szef resortu rolnictwa zauważył, że chociaż KGS jest w początko-

– Polska wieś jest skarbem narodowym i dzięki niej mamy zapewnione bezpieczeństwo żywnościowe. Prezentowany produkt bankowy jest odpowiedzią na oczekiwania naszych rolników. Dzięki temu, że polskie państwo zachowało własność kluczowych instytucji finansowych, rząd może na bieżąco reagować na kryzysy – podkreślił wicepremier Jacek Sasin.

Departament Komunikacji i Promocji
MRiRW

tel. 22 623 18 38

Zdjęcie: archiwum MRiRW

Powołanie Rady Rolników

Radę Rolników powołuje na 3-letnią kadencję minister właściwy do spraw rozwoju wsi spośród kandydatów zgłoszonych przez społeczno-zawodowe organizacje rolników i związki zawodowe rolników indywidualnych o ogólnokrajowym zakresie działania oraz Krajową Radę Izb Rolniczych.

Składająca się z 25 członków Rada reprezentuje interesy ogółu ubezpieczonych oraz świadczeniobiorców, dotyczące ubezpieczenia i działalności Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) – zgodnie z ustawą o ubezpieczeniu społecznym rolników. W chwili rozpoczęcia kadencji Rady Rolników, co najmniej 15 jej członków powinno podlegać ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie, a co najmniej 5 członków powinno pobierać emeryturę lub rentę rolniczą.

W związku z upływem XI kadencji Rady Ubezpieczenia Społecznego Rolników Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, stosownie do przepisów ustawy z 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, powołał Radę Rolników na lata 2023-2025. 15 lutego br. wicepremier Henryk Kowalczyk wręczył powołania nowo wybranym członkom Rady.

Skład Rady Rolników XII kadencji (na lata 2023-2025)

- Jacek Adamczuk – Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Rolników Indywidualnych „Solidarność”,
- Janusz Bąk – Krajowa Rada Izb Rolniczych,
- Jerzy Bednarz – Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Rolników Indywidualnych „Solidarność”,
- Renata Beger – Polski Związek Zawodowy Rolnictwa „Wyzwolenie”,
- Mirosław Borowski – Krajowa Rada Izb Rolniczych,
- Bolesław Borysiuk – Związek Za-

wodowy Rolnictwa i Obszarów Wiejskich „Regiony”,

- Adrianna Bukowska-Łazarska – Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych,
- Zbigniew Dembowski – Krajowa Rada Izb Rolniczych,
- Krzysztof Filippek – Związek Zawodowy Rolnictwa Samoobrona,
- Mariusz Gołębiowski – Związek Zawodowy Rolników „Ojczyzna”,

Rada Rolników reprezentuje interesy ogółu ubezpieczonych oraz świadczeniobiorców, dotyczące ubezpieczenia i działalności KRUS. XII kadencja Rady powołanej w lutym br. zakończy się w 2025 r.

- Zygmunt Jakubczak – Związek Zawodowy Rolników „Ojczyzna”,
- Józef Kokoszka – Stowarzyszenie Innowatorów Wsi,
- Grzegorz Leszczyński – Krajowa Rada Izb Rolniczych,
- Jolanta Mitka – Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych i Organizacji Rolniczych,
- Krzysztof Nykiel – Krajowy Związek Plantatorów Buraka Cukrowego,
- Tomasz Obszański – Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Rolników Indywidualnych „Solidarność”,
- Grzegorz Oliwa – Związek Zawodowy Centrum Narodowe Młodych Rolników,

- Adam Olszewski – Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych,
- Antoni Przyborowski – Związek Zawodowy Rolnictwa Samoobrona,
- Grzegorz Pszczoła – Krajowa Rada Izb Rolniczych,
- Wiktor Szmulewicz – Krajowa Rada Izb Rolniczych,
- Janusz Walczak – Niezależny Sa-

- morządny Związek Zawodowy Rolników Indywidualnych „Solidarność”,
- Adrian Wawrzyniak – Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Rolników Indywidualnych „Solidarność”,
- Waldemar Wojciechowski – Stowarzyszenie Innowatorów Wsi,
- Łukasz Zbonikowski – Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Rolników Indywidualnych „Solidarność”.

Departament Oświaty
i Polityki Społecznej
MRiRW

tel. 22 623 15 75

Zdjęcie: archiwum MRiRW

Energia dla wsi

Od 25 stycznia 2023 r. trwa nabór wniosków do programu

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi wspólnie z Ministerstwem Klimatu i Środowiska oraz Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej opracowało program priorytetowy „Energia dla wsi”, który zostanie sfinansowany ze środków Funduszu Modernizacyjnego.

Celem programu, jest wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie gmin wiejskich i wiejsko-miejskich.

■ Beneficjenci programu

- Rolnik – osoba fizyczna, jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej oraz osoba prawna, która w ramach działalności rolniczej prowadzonej przez okres co najmniej 12 miesięcy, prowadzi:

- ✓ gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów o podatku rolnym, położone w ramach zabudowy zagrodowej w rozumieniu przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych lub
- ✓ dział specjalny produkcji rolnej;
- Spółdzielnia energetyczna lub jej członek;
- Powstająca spółdzielnia energetyczna – spółdzielnia lub spółdzielnia rolników, której przedmiotem działalności jest wytwarzanie

energii elektrycznej lub biogazu, lub ciepła, w instalacjach odnawialnego źródła energii i równoważenie zapotrzebowania energii elektrycznej lub biogazu, lub ciepła, wyłącznie na potrzeby własne spółdzielni energetycznej i jej członków, która zamierza ubiegać się o umieszczenie jej danych jako spółdzielni energetycznej w wykazie spółdzielni energetycznych prowadzonym przez Dyrektora Generalnego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa.

■ Zakres wsparcia

Rolnik, który skorzysta z programu, będzie mógł dofinansować:

- instalacje fotowoltaiczne i instalacje wiatrowe o mocy powyżej 50 kW nie większej niż 1 MW;

- elektrownie wodne i biogazownie rolnicze o mocy powyżej 10 kW nie większej niż 1 MW;
- magazyn energii pod warunkiem zintegrowania ze źródłem realizowanym w ramach inwestycji jak wyżej.

Istniejąca spółdzielnia energetyczna lub jej członek lub powstająca spółdzielnia energetyczna:

- instalacje fotowoltaiczne, instalacje wiatrowe, elektrownie wodne i biogazownie o mocy powyżej 10 kW nie większej niż 10 MW;
- magazyn energii pod warunkiem zintegrowania ze źródłem realizowanym w ramach inwestycji jak wyżej.

■ Na jakie dofinansowanie możesz liczyć

Budżet programu wynosi 1 mld zł, a okres jego realizacji to lata 2022-2030.

Formy dofinansowania:

- pożyczka do 25 mln zł na danego beneficjenta;
- dotacja do 20 mln zł na danego beneficjenta.

Maksymalny poziom dotacji może zostać zwiększony o:

Celem programu, jest wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii na terenie gmin wiejskich i wiejsko-miejskich

- 20 punktów procentowych – w przypadku mikroprzedsiębiorcy i małego przedsiębiorcy;
- 10 punktów procentowych – w przypadku średniego przedsiębiorcy.

Jeśli skorzystasz z programu

i przeznaczysz uzyskane wsparcie na:

- instalacje fotowoltaiczne i instalacje wiatrowe – pożyczka może sięgnąć do 100% kosztów kwalifikowanych;
- elektrownie wodne i biogazownie – dotacja może sięgnąć do 45% kosztów kwalifikowanych i/lub pożyczka do 100% kosztów kwalifikowanych;
- magazyn energii – dotacja może sięgnąć do 20% kosztów kwalifikowanych.

Inwestycja nie może być rozpoczęta przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie. Okres trwałości wynosi 5 lat od dnia zakończenia realizacji inwestycji.

Nabór wniosków rozpocznie się 25 stycznia br., planowana data zakończenia naboru to 15.12.2023 r.

Departament Komunikacji i Promocji
MRiRW

tel. 22 623 18 38

Zdjęcia: Fotolia, Boguslavus.Stock.adobe.com

Rolnik, który skorzysta z programu, będzie mógł dofinansować m.in. elektrownie wodne i biogazownie rolnicze o mocy powyżej 10 kW nie większej niż 1 MW

Drony i teledetekcja w PIORiN

W Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa (PIORiN) zostały podjęte próby testowania wykorzystania technik teledetekcji i bezzałogowych statków powietrznych (BSP). Oceniano możliwości wprowadzenia i wykorzystania tych narzędzi w pracy inspektorów.

Próby były przeprowadzone w współpracy z Wojewódzkimi Inspektoratami Ochrony Roślin i Nasiennictwa (WIORiN) w Łodzi i w Krakowie.

Wypracowanie metod wdrożenia technologii BSP i teledetekcji w PIORiN zlecono Sieci Badawczej Łukasiewicz – Instytutu Lotnictwa. Finansowanie pochodzi z projektu FITOEXPORT, w ramach programu GOSPOSTRATEG.

■ Działania PIORiN w ramach Strategii Rozwoju

PIORiN przyjęła Strategię Rozwoju na lata 2022-2027, której jednym z założeń jest wykorzystanie technik teledetekcji i bezzałogowych statków powietrznych (BSP) w zadaniach realizowanych przez PIORiN.

Powołana w ramach Strategii grupa czuwa nad wypracowaniem jednolitych standardów wyposażenia, szkolenia oraz stosowania

w praktyce w PIORiN nowych rozwiązań. Pojawiające się kolejne koncepcje zastosowania w pracy inspektorów są analizowane, dostosowywane do potrzeb Urzędu oraz oceniane w ramach pilotaży.

W jednostkach wojewódzkich PIORiN (wykonujących zadania operacyjne w terenie) zostały powołane pierwsze wyspecjalizowane w zakresie lotów BSP grupy inspektorów tzw. „grupy dronowe”. Grupy te są wyposażone w sprzęt (BSP), który wspomaga wykonywanie zadań przez PIORiN.

■ Korzyści z zastosowania BSP w PIORiN

Stwierdzono, że drony znajdują szerokie zastosowanie w działa-

niach Inspekcji. Ich wykorzystanie usprawnia weryfikację lokalizacji i identyfikację kontrolowanych upraw. Podczas lustracji prowadzonej na plantacjach ułatwiają pracę inspektorów w kierunku ustalenia i identyfikacji problematycznych obszarów. Wykorzystywane są do ustalania miejsc, na których obserwuje się zmiany spowodowane przez warunki pogodowe (wyschnięcie, wymarznienie, wymoknięcie), zachwaszczenie, choroby i szkodniki albo zamieszanie gatunkowe. Dzięki obserwacji z powietrza można bardzo szybko zweryfikować rzeczywistą wielkość plantacji, potwierdzić izolację przestrzenną, sąsiedztwo upraw oraz powierzchnie, które należy wyłączyć z oceny.

Zastosowanie BSP pozwala w ukierunkowany i szybki sposób ustalić plantacje sąsiadujące z ocenianym gatunkiem oraz określić potencjalne źródło obcego pyłku na plantacji nasiennej. W przypadku tego wymagania wiadać znaczną poprawę w efektywności pracy inspektorów, którzy dotychczas, aby sprawdzić zachowanie izolacji przestrzennej, musieli przeprowadzić inspekcję upraw znajdujących się w otoczeniu plantacji.

Wykorzystanie technik obrazowania plantacji może być także użyte do obiektywnego utrwalenia rzeczywistego stanu plantacji, dla potrzeb ewentualnych postępowań wyjaśniających w przypadku rozbieżności w ocenie stanu plantacji.

Inspekcja testuje również możliwość wykorzystania BSP do diagnozowania zagrożeń fitosanitarnych i fenotypowych oraz precyzyjniejszego i szybszego adresowania działań prewencyjnych, tylko na zagrożonej części uprawy. Wyposażenie BSP w sensory multispektralne i kamery RGB pozwala

na szybkie wykonanie analizy stanu upraw, tworzenie map 3D plantacji nasiennych oraz precyzyjne zlokalizowanie miejsc rozwoju choroby czy występowania szkodników. Tym samym zastosowanie bezzałogowych statków powietrznych wraz ze zwiększeniem powszechności technologii obrazowania multispektralnego usprawnia analizowanie stanu zdrowia roślin.

Wykorzystanie dronów w pracach Inspekcji usprawnia weryfikację lokalizacji i identyfikację kontrolowanych upraw

Dzięki dronom praca inspektorów staje się nie tylko mniej czasochłonna i bardziej efektywna, lecz także bezpieczniejsza. Przelot BSP nad plantacją pozwala na ustalenie obecności dzikich zwierząt, które stanowią realne zagrożenie dla inspektorów.

■ Perspektywy

Prowadzone są analizy dotyczące kolejnych zastosowań BSP w PIORiN. W trakcie realizacji projektu FITOEXPORT w WIORiN w Łodzi został przeprowadzony eksperyment dotyczący możliwości wykrywania agrofagów przy zastosowaniu mapowania spektralnego w obiekcie szklarniowym. Uzyskane dane będą analizowane i oceniane w kierunku opracowania narzędzi służących do oceny poziomu występowania agrofa-

gów w warunkach naturalnych.

Przeprowadzono także próbny nalot BSP służący pobraniu wody ze zbiornika wodnego, podczas którego wykorzystano dron z zamontowanym próbnikiem czerpawkowym do wody. Działanie prowadzono, poszukując rozwiązań usprawniających pracę inspektorów w miejscach, do których dostęp jest utrudniony albo niebezpieczny. Analizowana jest m.in.

możliwość wykorzystania BSP do pobierania prób materiału roślinnego oraz nawozów z hałd.

Aktualnie kolejne Wojewódzkie Inspektoraty przygotowują się do wprowadzenia tego rozwiązania do pracy. Działanie wymaga wyposażenia w odpowiednie narzędzia oraz przygotowanie kadry do korzystania z nich. Usprawnienia wymagają zarówno nakładów finansowych, jak i zaangażowania pracowników Inspekcji. Podejmowane wysiłki mają służyć przede wszystkim poprawie jakości pracy Urzędu, porównywalności uzyskiwanych wyników oraz zwiększeniu efektywności działań.

Główny Inspektorat Ochrony
Roślin i Nasiennictwa
Tel. 22 652 92 90

Zdjęcia: Cla78-, Monopoly919.Stock.adobe.com

Rolnik Farmer Roku

W pierwszej połowie lutego br. Warszawie odbyła się Gala Finałowa XXIX edycji Ogólnopolskiego Konkursu Rolnik Farmer Roku.

– *Dzisiaj nagradzani są rolnicy, którzy wyróżniają się swoją pracą i sukcesami gospodarczymi. Ci, którzy w tych obecnych, trudnych czasach spowodowanych rosyjską agresją na Ukrainę potrafią sobie dobrze radzić* – powiedział gratulując tegorocznym laureatom wicepremier, minister rolnictwa i rozwoju wsi Henryk Kowalczyk.

■ Uznanie dla pracy rolników

– *Z wielką pokorą podchodzi do swojej pracy każdy rolnik, a myślę, że tę największą pokorę, determinację wykazują ci, którzy sprościli współczesnym wyzwaniom i są dzisiaj nagradzani* – podkreślił wicepremier Kowalczyk. – *Państwo, którzy dzisiaj te wyróżnienia otrzymają niech czują się przedstawicielami całej grupy rolników, którzy mimo trudności, mimo niepokoju, mimo zawirowań zapewniają Polsce bezpieczeństwo żywnościowe. I to jest myślę największe poczucie dobrze spełnionej misji, dobrze spełnionej roli, że to swoim rodakom zapewniamy żywność* – stwierdził wicepremier zwracając się do laureatów.

Szef resortu rolnictwa zwrócił jednocześnie uwagę, że oprócz zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego rolnicy przyczynili się do kolejnego, rekordowego eksportu produktów żywnościowych. – *To świadczy tylko o tym, że nasza żywność jest znakomitej jakości. Jest doceniana na światowych rynkach. Jest dobrze postrzegana. To wszystko dzięki temu, że polscy rolnicy tak ofiarnie*

pracują przy jej wytwarzaniu – podkreślił wicepremier Kowalczyk.

Szef resortu rolnictwa gratulował Laureatom życząc jednocześnie większej stabilności i spokoju w bieżącym roku. Zwrócił także uwagę, że niezwykle istotne jest docenienie pracy rolnika, jego poświęcenia i zaangażowania.

Laureaci XXIX edycji Ogólnopolskiego Konkursu Rolnik Farmer Roku

Nagrodzeni rolnicy otrzymali ręk wicepremiera Henryka Kowalczyka pamiątkowe grawertony.

■ Laureaci XXIX edycji Konkursu Rolnik Farmer Roku

- Jolanta Tulisow – Narusa, pow. braniewski, woj. warmińsko-mazurskie, gosp. 77,02 ha, hodowla koni;
- Agata i Krzysztof Niebrzydowscy – Włodowo, pow. olsztyński, woj. warmińsko-mazurskie, gosp. 150 ha, krowy mleczne i produkcja ekologiczna;
- Beata i Sławomir Witkowsy – Kohnopnica, pow. poddębicki, woj. łódzkie, gosp. 40 ha, chów trzody chlewnej;
- Gospodarstwo Rolne Jurczyk (Michał, Adam, Marcin, Marek, Aldo na Mateusz) Rodzina Jurczyków –

Bartkowiec, pow. częstochowski, woj. śląskie, gosp. 1300 ha, zboża, rzepak, hodowla bydła mlecznego, usługi;

- Urszula i Krystian Kretek – Krzanowice, pow. raciborski, woj. śląskie, gosp. 140 ha, hodowla bydła mlecznego i opasowego;
- Barbara i Mariusz Gumieni „Ekologiczne Gospodarstwo Rolne” – Dębowiec, pow. Jasło, woj. podkarpackie, gosp. 34,17 ha, uprawa prastarych odmian zbóż i przetwórstwo;
- Beata i Dariusz Przerwa – Krośni-

ce, pow. milicki, woj. dolnośląskie, gosp. 32 ha, winorośl, sadownictwo, produkcja wina;

- Joanna i Mariusz Karwat – Stępin, pow. wrocławski, woj. dolnośląskie, gosp. 130 ha, ziemniaki jadalne i przemysłowe, rzepak, zboża;
- Joanna i Michał Starak „Dyńowy Zakątek” – Olszany, pow. świdnicki, woj. dolnośląskie, gosp. 37,45 ha, zboża, rzepak, buraki, ostropest, dynia, przetwórstwo, handel;
- Iwona i Przemysław Kawula – Frydrychowo, pow. golubsko-dobrzyński, woj. kujawsko-pomorskie, gosp. 53 ha, hodowla bydła mlecznego.

Departament Komunikacji i Promocji
MRiRW

tel. 22 623 18 38

Zdjęcie: archiwum MRiRW

Syropy owocowe – smaczne i wartościowe

Co się kryje pod ich nazwami?

Syropy owocowe mają szerokie zastosowanie w kuchni. Wiedza o tym, co kryje się pod nazwą produktu, może pomóc w świadomym wyborze smaczego i wartościowego syropu, który rozgrzeje nas w chłodne dni.

Syropy owocowe chętnie dodajemy do herbaty, zwłaszcza zimą porą. Bywają także dodatkiem do kremów i ciast oraz są wykorzystywane jako domowe lekarstwo. Kiedyś wiele mam i babć przyrządzało je z malin, aronii czy porzeczek. Obecnie rzadko przygotowujemy je w domu, gdyż mamy bardzo duży wybór syropów o różnych smakach na półkach sklepowych.

Syropy owocowe muszą być oznakowane zgodnie z ogólnymi wymaganiami prawa żywnościowego, w tym wynikającymi z rozporządzenia (UE) nr 1169/2011¹. Nie zostały określone dla nich szczególne wymagania jakościowe.

Podstawowe informacje, które muszą być umieszczone na opakowaniu syropów owocowych, niezbędne do ich scharakteryzowania, to:

- nazwa żywności;
- wykaz składników;
- ilość określonego składnika lub składników.

■ Nazwa produktu

W przypadku produktów, dla których jakość handlowa nie jest uregulowana przepisami, nazwa środka spożywczego powinna być nazwą zwyczajową lub

składać się z opisu tego środka spożywczego, tak aby umożliwić konsumentowi rozpoznanie rodzaju i właściwości artykułu oraz odróżnienie go od innych produktów. Nazwa środka spożywczego nie może być zastąpiona znakiem towarowym, nazwą marki lub nazwą handlową (wymyśloną).

Nazwa syropu owocowego powinna:

- być nazwą zwyczajową lub składać się z opisu, tak aby umożliwić konsumentowi rozpoznanie rodzaju i właściwości artykułu oraz od-

- zawierać określenie „o smaku”, jeśli smak i zapach pochodzi od zastosowanego aromatu;
- zawierać również informacje dotyczące szczególnego przetwarzania, jakiemu został poddany produkt, np. pasteryzacji.

■ Wykaz składników

W wykazie składników syropów owocowych powinny znaleźć się:

- wykaz wszystkich składników, w malejącej kolejności ich masy w momencie użycia przy wytwarzaniu środka spożywczego,

Syropy owocowe muszą być oznakowane zgodnie z ogólnymi wymaganiami prawa żywnościowego

różnienie go od innych produktów;

- w pełni charakteryzować produkt, w tym informować konsumenta z jakich owoców/soków owocowych został on wyprodukowany;

w tym zastosowane dozwolone substancje dodatkowe oraz aromaty;

- informacja o ilościowej zawartości składnika lub kategorii składników (QUID), które wystę-

pują w nazwie środka spożywczego lub zostały podkreślone w oznakowaniu słownie lub graficznie. Informacja ta wyrażana jest wartością procentową, która musi odpowiadać ilości składnika lub składników w chwili jego/ich użycia. QUID podaje się albo w nazwie środka spożywczego, albo bezpośrednio przy niej lub w wykazie składników w powiązaniu z danym składnikiem lub kategorią składników.

■ Inne informacje na etykiecie

Pozostałe informacje, które obojętnie muszą być podane na etykiecie, to:

- ilość netto produktu;
- data minimalnej trwałości;
- specjalne warunki przechowywania lub warunki użycia;
- dane podmiotu odpowiedzialnego za informacje, kraj lub miejsce pochodzenia;
- instrukcja użycia;
- wartość odżywcza.

■ Etykieta a rzeczywistość

Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (JHARS) w III kwartale 2022 r. sprawdziła, jak oznakowane są syropy owocowe dostępne na rynku. Okazało się, że aż 41,7 proc. skontrolowanych partii syropów owocowych było oznakowanych nieprawidłowo.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły głównie zastosowanej nazwy oraz szaty graficznej, które były nieadekwatne do rzeczywistego składu i rodzaju produktu, co wprowadzało konsumenta w błąd odnośnie do charakterystyki środka spożywczego, np. sugerując, że:

- syrop wyprodukowano z owoców wiśni lub soku wiśniowego poprzez wyeksponowanie na froncie etykiety grafiki owocu oraz napisu, np. „wiśnia”, podczas gdy

smak owocowy pochodził od danego aromatu;

- syrop wyprodukowano z owoców malin lub soku malinowego poprzez podanie nazwy „Malina. Suplement diety” (na frontowej części etykiety), podczas gdy w syropie występuje przewaga zagęszczanego soku aroniowego.

Zakwestionowano również umieszczenie dwóch rozbieżnych nazw, np. na froncie „aronia” wraz z wizerunkiem owocu aronii oraz „suplement diety w postaci syropu o smaku aroniowym” z boku etykiety (mniejszą czcionką).

Innym błędem był brak w nazwie środka spożywczego pełnej informacji dotyczącej zastosowanego w produkcji procesu przetwórczego, tj. określenia „pasteryzowany”.

Wielokrotnie kwestionowano brak informacji dotyczącej procentowej zawartości składnika podkreślonego słownie lub graficznie na opakowaniu, np. maliny, aronii, zagęszczanego soku z czarnej porzeczki.

Zastrzeżenia wniesiono również co do sposobu oznakowania ilości nominalnej produktu, np. użycie wyrażenia „waga” zamiast „objętość netto” lub „zawartość netto” poprzedzającego ilość nominalną; zastosowanie zaniżonej wysokości cyfr i liter w oznakowaniu ilości nominalnej produktu lub niewłaściwe oznaczenie jednostki miary, tj. „ML” zamiast „ml” lub „mL”.

Wśród innych nieprawidłowości należy wymienić m. in.: zamieszczenie obowiązkowych informacji (np. wykaz składników, data minimalnej trwałości) na etykiecie przy użyciu czcionki o zbyt małym rozmiarze (poniżej 1,2 mm), poprzedzenie daty minimalnej trwałości niewłaściwym określeniem „data ważności” zamiast „najlepiej spożyć przed” oraz użycie znaku

„Produkt polski” niezgodnego z wzorem.

■ Uważnie czytajmy etykiety!

Jak wskazują wyniki Inspekcji JHARS, oznakowanie kontrolowanych syropów owocowych budzi wiele zastrzeżeń. Informacje zawarte na opakowaniu, zwłaszcza nazwa i szata graficzna, często są mylące i nierzetelne. Dlatego przy wyborze produktu warto sugerować się nie tylko ceną czy nazwą, lecz także każdorazowo sprawdzać wykaz składników.

Warto zwracać uwagę na procentową zawartość użytego składnika owocowego. Ze względu na szeroki asortyment tej grupy produktów, procentowa zawartość użytych owoców lub soków owocowych jest istotna, w celu pełnego scharakteryzowania środka spożywczego i odróżnienia go od innych produktów.

Uważajmy również na wszelkie graficzne elementy etykiety. Kolorowe opakowania przedstawiające owoce przyciągają nasz wzrok, jednak okazuje się, że nie zawsze rzetelnie oddają charakter kupowanego syropu owocowego. Sprawdzajmy wykaz składników, gdzie wymienione są w kolejności malejącej wszystkie użyte do produkcji składniki.

Główny Inspektorat Jakości Handlowej
Artykułów Rolno-Spożywczych
tel. 22 623 29 00

Zdjęcie: Belokrylowa.Stock.adobe.com

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylenia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektywy Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004.

Wsparcie dla rolników i mieszkańców obszarów wiejskich

Dorobek Ośrodków Doradztwa Rolniczego: Dolnośląskiego, Lubuskiego i Podlaskiego

Obchodzony w 2023 r. symboliczny jubileusz 100-lecia doradztwa rolniczego jest okazją do zaprezentowania dorobku i osiągnięć poszczególnych Ośrodków Doradztwa Rolniczego (ODR). Tym razem zaprosiliśmy do prezentacji Ośrodki: Dolnośląski, Lubuski i Podlaski. Będzie to okazja do podróży po winnicach, poznania dokonań związanych z hodowlą zwierząt oraz odkrywania produktów prosto z gospodarstwa rolnego.

DOLNOŚLĄSKI OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO (DODR)

Dolnośląscy rolnicy korzystają z pomocy państwowych służb doradczych już od 63 lat. Przez ten czas instytucja wielokrotnie zmieniła status prawny oraz zakres działalności. Był to ośrodek postępu w rolnictwie, placówka wdrażania i upowszechniania badań naukowych, pozaszkolnej oświaty rolniczej czy ośrodek doradztwa rolniczego.

Jednak bez względu na formę prawną czy organizacyjną celem dolnośląskiego doradztwa było i jest rozwiązywanie problemów rolnictwa, rolników i mieszkańców terenów wiejskich w regionie.

W 2023 r. DODR zaprasza na szkolenia, konferencje, Dni Pola i inne wydarzenia oraz zachęca do korzystania z pomocy doradców w 26 Powiatowych Zespołach Doradztwa Rolniczego.

■ Dolnośląski Targ Rolny

Dolnośląski Targ Rolny to kilkadziesiąt stoisk z regionalną i lokalną żywnością. Targ powstał w 2020 r. w ramach *Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich* (SIR).

Można tu kupić przetwory, miody, owoce i warzywa, wina, kiszonki oraz rękodzieło. Jest to miejsce, w którym rolnicy sprzedają produkty wysokiej jakości bezpośrednio klientom, w ramach rolniczego handlu detalicznego.

Targ jest organizowany dwa razy w miesiącu, w soboty, na terenie zielonym DODR we Wrocławiu. Zyskał rzeszę stałych klientów, do których wciąż dołączają kolejni. W styczniu 2023 r. uruchomiono wiatę sprzedażową.

■ XXVII Regionalna Wystawa Zwierząt Hodowlanych Wrocław 2023

W sobotę i niedzielę 10 i 11 czerwca 2023 r. zapraszamy do Wrocławia na święto dolnośląskich hodowców, podczas którego spotykają się najlepsi w branży. Swoje osiągnięcia zaprezentują najwięksi regionalni hodowcy bydła, czyli Ośrodki Hodowli Zarodowej w Ka-

Dolnośląscy rolnicy już od 63 lat korzystają z pomocy państwowych służb doradczych

mieńcu Ząbkowickim oraz Przerzecznynie Zdrój, ale także indywidualni rolnicy, zajmujący się chowem i hodowlą bydła mlecznego i mięsnego, koni, owiec, kóz i drobnego inwentarza.

Najważniejszym punktem programu będzie ocena zwierząt hodowlanych i wybór czempionów. Jak co roku zapraszamy także na konkurs małego hodowcy, czyli pokaz cieląt prowadzonych przez dzieci. Będą także konkursy dla dzieci i dorosłych, pokazy jazdy konnej, występy zespołów ludowych, stoiska instytucji i szkół rolniczych, sprzedawców lokalnych i regionalnych produktów oraz rękodzieła.

■ Winnica DODR

Instytucjonalna winnica, będąca platformą współpracy Ośrodka z producentami wina z regionu, to wyjątkowy projekt. Wśród posadzonych odmian znalazły się m. in. Rondo, Regent, Solaris, Hibernar oraz Riesling – pięć odmian typowo winiarskich, sprawdzających się w dolnośląskich warunkach glebowo-klimatycznych.

W winnicy DODR można dowiedzieć się m.in. jak zaprojektować i prawidłowo pielęgnować uprawę winorośli

Zapraszamy do winnicy DODR we Wrocławiu na serię czterech jednodniowych warsztatów *Rok w winnicy* – w marcu, czerwcu, wrześniu i listopadzie. Uczestnicy dowiedzą się, jak prawidłowo pielęgnować winnicę przez cały rok, a także jak zaplanować i zaprojektować uprawy winorośli.

LUBUSKI OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO (LODR)

Jak długo doradztwo rolnicze funkcjonuje na ziemi lubuskiej? Trwają ustalenia prowadzone we współpracy

z Archiwum Państwowym w Zielonej Górze. Wiadomo, iż przed laty były tu dwa Wojewódzkie Ośrodki Postępu Rolniczego – w Zielonej Górze i Gorzowie. Obecnie są dwie placówki doradztwa rolniczego – w Kalsku oraz w Gliźnie.

Tym, co wyróżnia LODR, jest przede wszystkim odradzające się na terenach południowo-zachodniej Polski winiarstwo. Obecnie w regionie istnieje około 54 winnic. Słowo „około” nie jest przypadkowe, gdyż być może właśnie teraz powstają i rejestrują się kolejne winnice.

Siedziba Lubuskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Kalsku

Do dobrych tradycji należą wyjazdy studyjne do ośrodków mogących poszczycić się zdecydowanie większym doświadczeniem i tradycją winiarską, np. do włoskiej Toskanii czy na czeskie Morawy. Aby umożliwić winiarzom dostęp do fachowej wiedzy, corocznie w Kalsku jest organizowana Ogólnopolska Konferencja Winiarska. Są na nią zapraszani winiarze z całej Polski oraz uznani w branży wykładowcy. Nieodłącznym elementem tych spotkań jest konkurs na najlepsze wino domowe.

Poza tym wyróżnikiem Ośrodka jest stojąca na wysokim poziomie – głównie dzięki doskonałym warunkom przyrodniczym (dużo łąk i pastwisk) – hodowla bydła mięsnego. Region może się poszczycić kilkoma okazałymi hodowlami, gdzie są stosowane najnowsze technologie. Konferencje organizowane przez LODR w Kalsku to doskonałe miejsce do przekazania najnowszych trendów w hodowli bydła oraz wymiany doświadczeń pomiędzy hodowcami.

Warto odwiedzić Lubuski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Kalsku, dysponujący doskonałą bazą hotelową wraz z kuchnią oferującą całodienne wyżywienie. Kalsk leży pomiędzy Sulechowem i Świebodzinem, w samym centrum województwa lubuskiego, gdzie nie brakuje atrakcji turystycznych.

PODLASKI OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO (PODR)

Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepietowie od 75 lat pomaga rolnikom i mieszkańcom obszarów wiejskich północno-wschodniej Polski wprowadzać najnowsze osiągnięcia rolnicze do praktyki.

Przez ten czas szepietowski Ośrodek kilkakrotnie zmieniał zasięg działalności, kierunki działań i priorytety. Od zawsze jednak było to centrum kultury rolnej.

Niemal każdy mieszkaniec województwa podlaskiego wie, gdzie można uzyskać fachową poradę, ale również, gdzie odbywają się Wystawy Zwierząt Hodowlanych, targi rolnicze i ogrodnicze. Wie także, gdzie można uczestniczyć w szkoleniach, konferencjach, spotkaniach i pokazach – np. tych organizowanych w Podlaskim Centrum Technologii Rolno-Spożywczych.

■ Podlaskie Centrum Technologii Rolno-Spożywczych

Modelowa przetwórnia w Podlaskim Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Szepietowie to zespół czterech linii technologicznych do przetwarzania: mięsa, mleka, owoców i warzyw na soki i na susz. Nowoczesna

baza dydaktyczno-produkcyjna jest odpowiedzią na rosnące zainteresowanie przetwórstwem surowców rolnych na poziomie gospodarstwa. Umożliwia zainteresowanemu zapoznanie się z technologią przetworu danego produktu, aspektami ekonomicznymi podejmowanego przedsięwzięcia oraz wymogami sanitarnymi. Oferuje prezentację linii technologicznych dla odbiorców grupowych i indywidualnych, szkolenia, pokazy, zajęcia praktyczne.

Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego od 75 lat pomaga rolnikom i mieszkańcom obszarów wiejskich północno-wschodniej Polski. Na zdjęciu: budynek zakładowy w Szepietowie w latach 60.

■ Wystawy Zwierząt Hodowlanych w Szepietowie

Od 29 lat w PODR Szepietowo są organizowane Regionalne Wystawy Zwierząt Hodowlanych. Tradycyjnie w ostatni weekend czerwca Szepietowo staje się rolniczą stolicą Podlasia. Na szepietowskiej Agroarenie hodowcy z dumą prezentują wyniki swojej pracy hodowlanej. Można tu zobaczyć czołówkę hodowli

bydła mlecznego, mięsnego, koni, owiec, królików rasowych i drobiu. Wystawie towarzyszą Dni z Doradztwem Rolniczym, które są okazją do skorzystania z kompleksowego doradztwa oraz targi rolnicze, w których uczestniczą wystawcy z całego kraju.

Od 29 lat w PODR Szepietowo są organizowane Regionalne Wystawy Zwierząt Hodowlanych i targi rolnicze

DODR we Wrocławiu (tel. 71 339 80 21)
 LODR w Kalsku (tel. 68 385 20 91)
 PODR w Szepietowie (tel. 86 275 89 10)
 Departament Innowacji, Cyfryzacji
 i Transferu Wiedzy
 MRiRW
 tel. 22 623 12 22

Zdjęcia: archiwum DODR, LODR, PODR

Zielony Tydzień w Berlinie

Międzynarodowe targi żywności, rolnictwa i ogrodnictwa

Wicepremier, minister rolnictwa i rozwoju wsi Henryk Kowalczyk 19-21 stycznia 2023 r. uczestniczył w międzynarodowych targach żywności, rolnictwa i ogrodnictwa „Grüne Woche” („Zielony Tydzień”) w Berlinie.

Polskie stoisko narodowe na targach „Zielony Tydzień” zostało zorganizowane przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR). Polskę reprezentowały, oprócz KOWR i MRiRW, także Urzędy Marszałkowskie województw dolnośląskiego i kujawsko-pomorskiego, Organizacja Producentów Ryb Jesiotrowatych oraz firmy indywidualne.

Odwiedzający polskie stoisko narodowe zorganizowane pod hasłem „Polen schmeckt” („Polska smakuje”) mogli zapoznać się z ofertą 10 polskich producentów żywności. Zaprezentowali oni m.in. proszkowane produkty mleczne, lody, wędliny, przetwory owocowe i warzywne, w tym marynaty, dżemy i produkty suszone, słodczyce, produkty BIO, produkty sypkie, w tym cukier, mąki, kasze i płatki, napoje roślinne, mieszanki bezglutenowe oraz oleje.

Na marginesie targów wicepremier, minister rolnictwa i rozwoju wsi Henryk Kowalczyk rozmawiał z ministrami ds. rolnictwa Armenii, Uzbekistanu, Gruzji oraz Kazachstanu o możliwościach rozwoju współpracy z Polską w dziedzinie rolnictwa.

■ Rozmowy bilateralne

Z wicepremierem Henrykiem Kowalczykiem rozmawiał minister gospodarki Armenii Vahan Kerobyan, który jest odpowiedzialny również za sprawę rolnictwa.

Wicepremier Kowalczyk przypomniał, że nasze państwa mają za-

w lepszym dostosowaniu polskiej oferty eksportowej.

Szef MRiRW zauważył, że potencjał w dziedzinie handlu rolno-spożywczego pomiędzy naszymi państwami wciąż jest niewykorzystany i wyraził nadzieję na zdynamizowanie współpracy w tym zakresie.

Minister gospodarki Armenii Vahan Kerobyan zadeklarował pełną gotowość i chęć współpracy z Polską w obszarze wymiany handlowej towarami rolno-spożywczymi oraz w eliminowaniu barier w dostępie do rynku. Zadeklarował, że w celu

Rozmowy ministrów ds. rolnictwa o perspektywach współpracy

warte porozumienie o współpracy rolniczej, memorandum weterynaryjne oraz list intencyjny dotyczący współpracy fitosanitarnej. Wicepremier podkreślił, że Polska jest zainteresowana rozwojem wzajemnie korzystnej współpracy w zakresie rolnictwa, w tym handlu. Poprosił o informacje nt. zapotrzebowania Armenii na produkty rolno-spożywcze, podkreślając, że pomoże to

wyjaśnienia wątpliwości dotyczących świadectw weterynaryjnych w eksporcie do Armenii właściwa służba Armenii skontaktuje się z polską inspekcją weterynaryjną.

Spotkanie z ministrem rolnictwa Uzbekistanu Azizem Voitovem zostało zorganizowane w celu omówienia możliwości rozwoju polsko-uzbekistańskiej współpracy w obszarze rolnictwa. Stronie polskiej za-

leżało na omówieniu kwestii poszerzenia dostępu do rynku Uzbekistanu dla polskiego mięsa wieprzowego oraz uwzględnieniu przez Uzbekistan wszystkich zakładów zgłoszonych przez Inspekcję Weterynaryjną na liście zakładów prowadzonej przez stronę uzbecką.

Wicepremier Henryk Kowalczyk wyraził nadzieję na zwiększenie wartości wzajemnej wymiany handlowej, które będzie możliwe, jeśli zostaną zniesione utrudnienia w dostępie do rynku. Potwierdził też zainteresowanie Polski udziałem w inauguracyjnym posiedzeniu grupy roboczej ds. współpracy rolniczej, planowanym wstępnie na luty 2023 r. w Taszkencie.

Zastępca głównego lekarza weterynarii Krzysztof Jażdżewski oraz jego odpowiednik z Uzbekistanu rozmawiali na temat możliwości zniesienia restrykcji eksportowych Uzbekistanu dla polskiego mięsa. Ustalili, że będą się kontaktować w celu rozwiązania problemów w dostępie polskiego mięsa do uzbeckiego rynku.

Minister rolnictwa Uzbekistanu podkreślił zainteresowanie współpracą z Polską w sektorze owocowo-warzywnym i sadowniczym. Zapropował wzajemne wizyty przedstawicieli sektorów sadowniczych naszych państw. Zdaniem szefa resortu rolnictwa Uzbekistanu duży potencjał współpracy jest także w dziedzinie pszczelarstwa.

Wicepremier Kowalczyk poinformował, że KOWR deklaruje gotowość wspierania rozwoju handlu zagranicznego między Polską a Uzbekistanem.

Strony rozmawiały także o cyfryzacji w rolnictwie i zgodziły się, że warto podjąć współpracę również w tej dziedzinie, korzystając z dorobku polskich instytutów naukowych.

Podczas spotkania strony podpisały wynegocjowane pomiędzy naszymi ministerstwami memoran-

dum w sprawie współpracy w dziedzinie rolnictwa zakładające m.in. utworzenie polsko-uzbeckiej grupy roboczej. Ministrowie wyrazili przekonanie, że zawarcie memorandum otworzy nowy etap rozwoju wzajemnie korzystnej współpracy bilateralnej.

Podczas spotkania wicepremiera Henryka Kowalczyka z ministrem rolnictwa Gruzji Otarem Shamugią rozmówcy zwrócili uwagę na bardzo przyjazne relacje między państwami. Ministrowie zgodnie potwierdzili wolę zacieśnienia współpracy w dziedzinie rolnictwa. Minister Shamugia poinformował o proeuropejskich dążeniach Gruzji. Wicepremier zadeklarował wsparcie eksperckie w zakresie dostosowania gruzińskiego rolnictwa do wymogów Unii Europejskiej.

Podczas spotkania z ministrem rolnictwa Kazachstanu Jerbołem Karaszukejewym wicepremier Henryk Kowalczyk ponowił postulaty dotyczące dostępu do rynku Kazachstanu dla polskiego drobiu i mięsa wołowego oraz ustalenia warunków eksportu bydła.

Minister rolnictwa Kazachstanu poinformował, że władze tego kraju kładą obecnie nacisk na rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego. Przygotowano liczne zachęty dla zagranicznych podmiotów inwestujących w kazachstański sektor rolny, w tym przetwórstwo mięsa, mleka, owoców i warzyw. Jest to atrakcyjny kierunek ze względu na możliwości zbytu na rynkach azjatyckich, zwłaszcza w Chinach.

Szczególny potencjał współpracy z polskimi inwestorami władze Kazachstanu dostrzegają w sektorze produkcji cukru z buraków cukrowych. Możliwa jest też współpraca inwestycyjna w sektorze produkcji i przetwórstwa owoców. Strona kazachstańska liczy ponadto na rozwój współpracy naukowo-badawczej w kwestiach rolnych.

■ W gronie ministrów ds. rolnictwa UE o sytuacji na rynkach rolnych w kontekście rosyjskiej agresji na Ukrainę

Z inicjatywy Polski, na marginesie targów „Zielony Tydzień” w Berlinie, odbyło się spotkanie ministrów rolnictwa Bułgarii, Czech, Rumunii i Węgier w sprawie sytuacji na rynkach rolnych w kontekście rosyjskiej agresji na Ukrainę.

Wicepremier Henryk Kowalczyk zaznaczył, że Ukrainę trzeba nadal wspierać i pomagać jej w wywozie produktów rolnych do krajów trzecich, zwłaszcza tych, w których występują niedobory żywności oraz zagrożenie głodem i niedożywieniem. Jednak – jak zauważył – w ostatnich miesiącach polskie rolnictwo zaczęły dotyczyć skutki nadmiernego importu niektórych produktów z Ukrainy. Spowodowało to zakłócenia na naszych rynkach rolnych i niepokoję wśród rolników.

Bułgaria, Czechy, Rumunia i Węgry także podkreśliły, że wspierają Ukrainę i chcą jej pomagać w wywozie jak największej ilości produktów rolnych do krajów trzecich, zagrożonych pod względem bezpieczeństwa żywnościowego. Jednocześnie zwracały uwagę na potrzebę pomocy dla rolników z krajów graniczących z Ukrainą, którzy ucierpieli wskutek nadmiernego importu zbóż z tego kraju. Wszystkie kraje wskazały na pilną potrzebę podjęcia przez Komisję Europejską konkretnych działań w tym zakresie.

Państwa podkreślały, że bardzo ważne jest uszczelnienie korytarzy solidarnościowych, aby ukraińskie płody rolne przejeżdżały tranzytem przez kraje Unii Europejskiej i trafiały na rynki docelowe, nie powodując zakłóceń na rynkach naszych państw.

Departament Współpracy
Międzynarodowej MRiRW
tel. 22 623 24 71

Zdjęcie: archiwum MRiRW

Światowy Szczyt Ministrów Rolnictwa

Wicepremier Henryk Kowalczyk 21 stycznia 2023 r. uczestniczył w Światowym Szczycie Ministrów Rolnictwa, którego tematem przewodnim była transformacja systemów żywnościowych. W konferencji wzięło udział ponad 70 państw i organizacji międzynarodowych z całego świata.

Ministrowie ds. rolnictwa wysłuchali nagrania z przesłaniem prezydenta Ukrainy Wołodymyra Zełenskigo. Prezydent Zełenski podkreślił, że świat potrzebuje więcej determinacji oraz współpracy, żeby zatrzymać negatywny wpływ rosyjskiej agresji na światowy rynek żywności. Ukraiński prezydent wezwał obecne na forum państwa do zaangażowania przy tworzeniu centrów dystrybucji żywności w miejscach świata uzależnionych od jej importu oraz przy wszelkich działaniach na rzecz światowego bezpieczeństwa żywnościowego.

Na zakończenie szczytu ministrowie ds. rolnictwa krajów uczestniczących przyjęli wspólny komunikat, w którym określili swoją postawę wobec obecnych światowych kryzysów. Podkreślili znaczenie światowego bezpieczeństwa żywnościowego i zrównoważonych systemów żywnościowych.

■ Rozmowy o ukraińskim rolnictwie w kontekście bezpieczeństwa żywnościowego

W ramach Szczytu odbyło się tak-

że spotkanie nt. obecnych wyzwań ukraińskiego rolnictwa i ich wpływu na światowe bezpieczeństwo żywnościowe. W rozmowach tych uczestniczyli wicepremier

angażowała się w konkretną i wymierną pomoc dla ukraińskich rolników. Powinna ona objąć dostarczenie środków produkcji, maszyn, nawozów czy leków weterynaryjnych. Zapewnił, że Polska będzie te działania pomocowe kontynuować. Pozostali uczestnicy spotkania także zapewnili o dalszym wsparciu dla Ukrainy.

Szef polskiego resortu rolnictwa podkreślił, że niezbędna jest po-

W Światowym Szczycie Ministrów Rolnictwa uczestniczyli przedstawiciele ponad 70 państw i organizacji międzynarodowych z całego świata

Henryk Kowalczyk, minister polityki rolnej i żywności Ukrainy Mykoła Solski, przedstawiciele FAO, Komisji Europejskiej oraz ministrowie ds. rolnictwa z Kanady, Wielkiej Brytanii, Japonii, Mołdawii, Francji, Włoch i Rumunii.

Polski minister rolnictwa i rozwoju wsi wyraził pogląd, że należy czynić starania, aby społeczność międzynarodowa w jeszcze większym niż dotychczas stopniu za-

moc Komisji Europejskiej w dalszym usprawnieniu przewozów towarów rolnych z Ukrainy na rynki państw trzecich, zagrożonych pod względem bezpieczeństwa żywnościowego.

Departament Współpracy
Międzynarodowej
MRiRW

tel. 22 623 24 71

Zdjęcie: archiwum MRiRW

Polsko-ukraińskie ustalenia dotyczące tranzytu zbóż

Wicepremier, minister rolnictwa i rozwoju wsi Henryk Kowalczyk spotkał się 3 marca 2023 r. z ministrem polityki rolnej i żywności Ukrainy Mykołą Solskim. Spotkanie było poświęcone kwestii uszczelnienia i usprawnienia tranzytu zbóż z Ukrainy przez terytorium Polski.

Wicepremier Kowalczyk wyjaśnił powody, dla których strona polska w ostatnim czasie zintensyfikowała kontrole graniczne zbóż pochodzących z Ukrainy. Zwrócił uwagę na przypadki przesyłek, które zostały zatrzymane, ponieważ stwierdzono w nich nieprawidłowości. Podkreślił, że w interesie zarówno strony polskiej, jak i ukraińskiej jest zagwarantowanie bezpieczeństwa żywności i wysokiej jakości eksportowanych towarów rolno-spożywczych.

Minister Solski zgodził się, że zboże przewożone przez granicę musi spełniać wszystkie niezbędne standardy. Zaproponował modyfikację procedur tranzytowych dla towarów kierowanych przez polskie porty morskie do krajów trzecich oraz przez terytorium Polski do innych państw UE.

■ Nowe zasady tranzytu

W konkluzjach spotkania ministrowie przyjęli wspólne oświadczenie. Zostały w nim zawarte zasady tranzytu ukraińskich zbóż i nasion oleistych przez terytorium Polski, obowiązujące od dnia 8 marca 2023 r.

Zgodnie z dokumentem na środki transportu drogowego

będą obligatoryjnie nakładane zamknięcia urzędowe (plomby celne), które będą zdejmowane w miejscu przeznaczenia towaru.

Spotkanie ministra Henryka Kowalczyka z ministrem Mykołą Solskim było poświęcone kwestii uszczelnienia i usprawnienia tranzytu zbóż z Ukrainy przez terytorium Polski

W przypadku transportu kolejowego przewoźnik będzie miał obowiązek nałożenia plomb na każdy wagon. Funkcjonariusze Krajowej Administracji Skarbowej na polsko-ukraińskich przejściach granicznych będą kontrolować te plomby.

W sytuacji stwierdzenia niezgodności pomiędzy deklarowanym a faktycznym miejscem rozładunku towaru strona ukraińska wykluczy spedytorów, którzy dopuścili się takich nieprawidłowości, z dalszych operacji przewozowych.

■ Zboże pozostające w Polsce

Zboże, którego miejscem docelowym będzie Polska, będzie w dal-

szym ciągu ściśle kontrolowane przez odpowiednie służby.

Departament Współpracy
Międzynarodowej
MRiRW

Tel. 22 623 24 71

Zdjęcie: archiwum MRiRW

Coraz bliżej otwarcia na polskie mięso rynków Korei Południowej i Wietnamu

Najważniejszym celem pobytu delegacji MRiRW w Republice Korei i Wietnamie były rozmowy nt. eliminacji barier dla eksportu polskiego mięsa do tych państw. Polskiej delegacji przewodniczył sekretarz stanu Lech Kołakowski. Towarzyszył mu główny lekarz weterynarii Paweł Niemczuk.

Ważnym aspektem wizyty było również wsparcie polskich hodowców bydła, świń i drobiu oraz producentów owoców miękkich uczestniczących w kampanii promocyjnej: Europa Pełna Smaków – tradycja i jakość, realizowanej w Seulu i Ho Chi Minh City. Istotną omawianą kwestią była także możliwość eksportu polskiego zboża na rynki tych krajów.

Wiceminister Lech Kołakowski przebywał w Republice Korei oraz Wietnamie 17-25 lutego 2023 r.

■ Rozmowy polsko-koreańskie

W Republice Korei delegacja polskiego resortu rolnictwa spotkała się z wiceministrem spraw zagranicznych Kang Jae-Kwon oraz wiceministrem rolnictwa, żywności i obszarów wiejskich Kim In-Joong.

Podczas spotkań z przedstawicielami koreańskiej administracji wiceminister Kołakowski wskazał na konieczność intensyfikacji współpracy w dziedzinie rolnictwa między Polską a Republiką Korei.

– *Republika Korei jest dla Polski ważnym partnerem, z którym łączy nas strategiczne partnerstwo. Współpraca w sprawach rolnych powinna być równie ważnym i przynoszącym wymierne efekty elementem dialogu realizowanego przez nasze kraje jak kwestie obronności*

czy *energetyki* – podkreślił sekretarz stanu Lech Kołakowski.

Odnosząc się do trwających obecnie prac w zakresie eliminacji barier w handlu towarami rolnymi, wiceszef MRiRW wskazał na konieczność pilnego zakończenia procedur dostępowych, tak aby już wkrótce można było rozpocząć eks-

standardów polskiej żywności jest eksport polskich towarów do blisko 200 krajów świata, m.in. na tak wymagające rynki jak USA czy Izrael.

Podczas spotkań z polską delegacją koreańscy rozmówcy potwierdzili gotowość do wzmacniania wzajemnych relacji w obszarze

Podczas spotkań z przedstawicielami koreańskiej administracji wiceminister Kołakowski mówił m.in. o konieczności intensyfikacji współpracy w dziedzinie rolnictwa między Polską a Republiką Korei. Na zdjęciu: rozmowa z Kang Jae-kwon, wiceministrem spraw zagranicznych Republiki Korei

port drobiu, wieprzowiny oraz wołowiny z Polski do Korei. Wiceminister Kołakowski poprosił stronę koreańską o skrócenie tych procedur do niezbędnego minimum. – *Postęp w pracach nad otwieraniem rynku polsko-koreańskiej współpracy gospodarczej. Chcielibyśmy, aby polska żywność w coraz większym stopniu obecna była na rynku koreańskim. Jest ona nie tylko wyjątkowo smaczna, ale przede wszystkim bezpieczna, ponieważ jest wytwarzana wg wymagających norm obowiązujących w Unii Europejskiej* – dodał wiceminister Kołakowski.

Sekretarz stanu wskazał ponadto, że potwierdzeniem wysokich

rolnictwa. Zadeklarowali też podjęcie działań w celu jak najszybszego zakończenia trwających procedur dostępowych.

Wychodząc naprzeciw polskim oczekiwaniom, 24 lutego 2023 r. władze koreańskie zaakceptowały wzory świadectw zdrowia dla mięsa wieprzowego i drobiowego eksportowanego do Republiki Korei. Eksport będzie mógł być realizowany po zatwierdzeniu polskich zakładów przez stronę koreańską.

Wizyta sekretarza stanu w MRiRW w Republice Korei wpisuje się w intensywny rozwój relacji dwustronnych z tym krajem. Ostatnia wizyta kierownictwa MRiRW w Korei odbyła się w 2014 r.

■ Rozmowy z przedstawicielami administracji Wietnamu

Głównym tematem spotkań z wiceministrem rolnictwa Wietnamu Phung Duc Tienem oraz przedstawicielami Zgromadzenia Narodowego Wietnamu – postami Nguyen Thi Mai Phuong oraz Nguyen Van Than – była kontynuacja uzgodnień dostępowych. Rozpoczęły się one w 2022 r., podczas I posiedzenia polsko-wietnamskiej grupy roboczej ds. współpracy w dziedzinie rolnictwa.

Od ubiegłego roku Polska odnotowała wyraźny postęp w pracach nad otwarciem rynku Wietnamu dla polskiej wołowiny oraz mięsa z gęsi i kaczek. Dziękując za dotychczasowe sprawne działania w tym zakresie, wiceminister Kołakowski wyraził nadzieję na jak najszybsze uzgodnienie świadectw weterynaryjnych dla tych gatunków mięsa. Wskazał także na potrzebę sprawnego przeprowadzenia ustaleń umożliwiających eksport borówki wysokiej z Polski do Wietnamu.

Zdaniem szefa polskiej delegacji poszerzenie asortymentu eksportowanych na rynek wietnamski polskich towarów rolno-spożywczych z pewnością pozytywnie wpłynie na rozwój współpracy handlowej, w tym na niwelowanie wysokiego ujemnego dla Polski salda wymiany produktami rolnymi z Wietnamem. W 2022 r. wyniosło ono 150 mln euro. – *To, co sprzyja rozwojowi naszej wymiany handlowej, to fakt, że oferty eksportowe obu krajów nie konkurują ze sobą, lecz są względem siebie komplementarne* – zaznaczył wiceminister Kołakowski.

Strona wietnamska potwierdziła intensywny dialog w sprawach rolnych z Polską, w tym znaczący postęp prac nad otwarciem rynku wietnamskiego. Jak wskazał wiceminister rolnictwa Phung Duc Tien, kolejne kroki i etapy prac w tym zakresie zostały zrealizowane. Obecnie

trwają uzgodnienia zapisów świadectw weterynaryjnych, na podstawie których polscy eksporterzy branży mięsnej będą mogli sprzedawać swoje produkty do Wietnamu. Strona wietnamska zadeklarowała również gotowość rozwoju relacji na szczeblu eksperckim w obszarze akwakultury.

Istotną kwestią poruszoną przez wiceministra Lecha Kołakowskiego podczas wizyt w Republice Korei i Wietnamie była sprawa eksportu

Głównym tematem spotkań z wiceministrem rolnictwa Wietnamu Phung Duc Tienem oraz przedstawicielami Zgromadzenia Narodowego Wietnamu była kontynuacja uzgodnień dostępowych

polskiego zboża na rynki tych krajów. Polska delegacja przekazała partnerom koreańskim i wietnamskim szczegółową ofertę w tym zakresie.

■ Wsparcie polskich przedsiębiorców

Rynki koreański i wietnamski cieszą się dużym zainteresowaniem polskich firm branży rolno-spożywczej. Obecność przedsiębiorców na wydarzeniach, organizowanych w ramach programu promocyjnego: Europa Pełna Smaków – tradycja i jakość, spotkała się z dużym zainteresowaniem lokalnych partnerów handlowych.

Udział delegacji MRiRW w tych wydarzeniach był okazją do zaprezentowania szerokiej oferty eksportowej polskich towarów rolnych oraz informacji nt. systemu nadzoru

nad bezpieczeństwem żywności w Polsce nie tylko wśród grona potencjalnych importerów, lecz także w środowisku mediów.

■ Polska żywność na azjatyckich rynkach

Rynki azjatyckie są dla Polski bardzo perspektywiczne. Obecnie głównym odbiorcą polskiej żywności w tym regionie są Chiny. Na 2. miejscu znajduje się Wietnam, natomiast na 5. pozycji – Republika

Korei. Otwarcie rynków tych krajów dla kolejnych polskich towarów pochodzenia zwierzęcego jest dużą szansą dla polskich hodowców zwierząt i przetwórców.

Wizyta sekretarza stanu Lecha Kołakowskiego w Republice Korei oraz Wietnamie jest wyrazem intensyfikacji działań polskiego resortu rolnictwa na rynkach azjatyckich.

W 2023 r. planowana jest m.in. organizacja przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa polskich stoisk narodowych na targach w Japonii, Republice Korei, Wietnamie, Singapurze oraz Hongkongu.

Departament Współpracy
Międzynarodowej
MRiRW

tel. 22 623 24 71

Zdjęcia: archiwum MRiRW

Stan upraw weryfikowany z kosmosu

czyli start systemu AMS

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa od kilku lat intensywnie wykorzystuje nowe technologie do realizacji swoich działań. Szereg z nich jest rolnikom już dobrze znanych, jak np. aplikacje eWniosekPlus, eWoP – czyli elektroniczny wniosek o płatność dla działań inwestycyjnych lub premiowych finansowanych z PROW 2014-2020, czy Mobilna ARiMR. W bieżącym roku startuje kolejne przydatne narzędzie, które w efekcie usprawni proces obsługi wniosków o płatności bezpośrednie i obszarowe. To System Monitorowania Obszaru (AMS).

System ma być wdrożony we wszystkich krajach Unii Europejskiej. AMS to kosmiczna technologia i nie ma w tym stwierdzeniu przesady. System bazuje na zdjęciach satelitarnych Ziemi pochodzących w głównej mierze z należących do Unii Europejskiej satelitów typu Sentinel i analizie ich w czasie w celu monitorowania gruntów rolniczych. Obrazy satelitarne pozyskiwane są z dużą częstotliwością: co 3-8 dni. Dzięki temu możliwe jest prowadzenie systematycznych, długookresowych obserwacji i ocen. Sprawdzanie, czy na gruntach prowadzona jest w rzeczywistości działalność rolnicza, jakie rośliny na nich rosną, w jakiej są fazie rozwoju, a nawet jakie zabiegi agrotechniczne (np.

żniwa, orka, koszenie) były na tych gruntach przeprowadzane.

Zebrane w ten sposób dane posłużą w 2023 r. ARiMR do weryfikacji deklaracji rolników w zakresie podstawowego warunku ubiegania się o płatności obszarowe, czyli prowadzenia działalności rolniczej na gruntach zadeklarowanych do tych dopłat. Dotyczyć to będzie rolników uczestniczących w systemie dopłat bezpośrednich oraz posiadających grunty na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW). W 2024 r. AMS zostanie rozszerzony o weryfikację upraw i kolejne rodzaje interwencji, gdzie informacja na temat sposobu gospodarowania na gruntach ma wpływ na spełnienie zobowiązań rolników.

Nowy system przyniesie korzyści także dla samych rolników. Mniej będzie kontroli na miejscu i koniecznej w niej obecności gospodarza. Weryfikację wniosku o dopłaty ze stanem faktycznym potwierdzą dane satelitarne, a to w efekcie przyspieszy wypłatę środków przez Agencję. AMS pozwoli także na wcześniejsze poinformowanie rolnika przez ARiMR o możliwości wystąpienia potencjalnych nieprawidłowości, np. kończącym się terminie przeprowadzenia zadeklarowanych we wniosku zabiegów agrotechnicznych.

Jak każda technologia, również system AMS ma swoje ograniczenia. Część działek rolnych, ze względu m.in. na wielkość czy kształt, nie będzie mogła być monitorowana. Co do zasady nowy system znajdzie zastosowanie w odniesieniu do około 35-40 proc. gospodarstw, których działki rolne deklarowane są do płatności obszarowych. Jeśli więc niemożliwe okaże się określenie, czy na danym gruncie prowadzona jest działalność rolnicza bądź niemożliwe będzie określenie rodzaju uprawy, wówczas Agencja wykorzysta inne narzędzia umożliwiające weryfikację wniosku rolni-

ka, w tym m.in. aplikację Mobilna ARiMR. Ta aplikacja do zdjęć geotagowanych (dostępna do pobrania na telefony komórkowe z różnymi popularnymi systemami operacyjnymi) pozwala potwierdzić np. występowanie danej uprawy lub obiektu na polu, zaku-

pu maszyny czy realizacji wybranego zobowiązania, np. wywóz i przyoranie obornika.

Gospodarstwa ubiegające się o płatności obszarowe, które nie mogą zostać zweryfikowane przy wykorzystaniu systemu AMS i narzędzi uzupełniających, będą

sprawdzone z wykorzystaniem tradycyjnych metod kontroli realizowanych bezpośrednio w terenie.

Biuro Prasowe

ARiMR

tel. 22 318 40 90

Zdjęcie: PPicasso.Stock.adobe.com

Aż do 150 tys. zł na inwestycje chroniące wody przed azotanami

Od 3 marca do 3 kwietnia 2023 r. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przyjmuje wnioski o wsparcie z PROW na lata 2014-2020 na *Inwestycje chroniące wody przed zanieczyszczeniami azotanami pochodzenia rolniczego*. W nowym naborze wprowadzono kilka zmian, m.in. ze 100 tys. na 150 tys. zł podniesiono poziom pomocy.

O dofinansowanie będą się mogli ubiegać rolnicy, którzy prowadzą chów lub hodowlę zwierząt gospodarskich i planują inwestycję mającą na celu ochronę wód przed azotanami. Należy zaznaczyć, że o wsparcie nie mogą starać się właściciele ferm drobiu powyżej 40 tys. stanowisk oraz trzody chlewnej powyżej 2 tys. stanowisk dla świń o wadze ponad 30 kg lub 750 stanowisk dla macior.

W tym naborze wprowadzono zmiany. Limit pomocy wzrósł do 150 tys. zł na jednego rolnika i jedno gospodarstwo w całym okresie realizacji PROW na lata 2014-2020. Wcześniej maksymalna kwota wsparcia wynosiła 100 tys. zł.

Modyfikacja dotyczy także sposobu rozliczania budowy zbiornika na gnojówkę lub gnojownicę lub płyty do przechowywania nawozów naturalnych stałych. W tym przypadku mają obowiązywać

stawki jednostkowe. Natomiast pozostałe inwestycje będą refundowane, jak dotychczas. Dofinansowanie wypłacane będzie stan-

przebudowę lub zakup zarówno zbiorników do przechowywania nawozów naturalnych płynnych, jak i płyt do gromadzenia nawozów naturalnych stałych, a w przypadku młodych rolników także zbiorników lub płyt do przechowywania kiszzonek. Wsparciu będzie podlegał również zakup nowych maszyn i urządzeń do aplikacji nawozów naturalnych płynnych oraz wozów asenizacyjnych z aplikato-

Wsparcie można otrzymać m.in. na zakup nowych maszyn i urządzeń do aplikacji nawozów naturalnych płynnych oraz wozów asenizacyjnych z aplikatorami nawozów naturalnych w postaci płynnej

dardowo w wysokości 50 proc., a w przypadku gdy inwestycję prowadzi młody rolnik – 60 proc. kosztów kwalifikowanych.

Otrzymaną pomoc będzie można przeznaczyć m.in. na budowę,

rami nawozów naturalnych w postaci płynnej.

Szósty już nabór wniosków o wsparcie na tego typu inwestycje z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 potrwa

miesiąc – od 3 marca do 3 kwietnia 2023 r. Dokumenty można składać w oddziałach regionalnych lub biurach powiatowych ARiMR osobiście lub przez osobę upoważnioną. Można je będzie również wysłać przesyłką rejestrowaną

nadaną w placówce Poczty Polskiej lub złożyć za pośrednictwem skrzynki podawczej ePUAP.

Dotychczas ARiMR na inwestycje chroniące wody przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzenia rolniczego z PROW na la-

ta 2014-2020 wypłaciła 225,2 mln zł ponad 3,1 tys. rolników.

Biuro Prasowe
ARiMR
tel. 22 318 40 90

Zdjęcie: Photoprojekt.m.Stock.adobe.com

Wymiana tyczek chmielowych

Nowości w nowym naborze

Do 31 marca 2023 r. plantatorzy chmielu, którzy chcą wymienić słupy nośne impregnowane kreozotem, mogą ubiegać się o przyznanie pomocy. To drugi nabór wniosków o takie wsparcie realizowany w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności. W zasadach przyznawania dofinansowania wprowadzone zostały zmiany.

Jeśli chodzi o stawki pomocy, poziom udzielonego dofinansowania w odniesieniu do 1 ha uprawy chmielu, na której wymieniane będą słupy, standardowo nie może przekroczyć 120 tys. zł bądź 140 tys. zł – w przypadku rol-

Wsparcie na wymianę słupów nośnych impregnowanych kreozotem na takie, które będą mniej uciążliwe dla zdrowia i środowiska, może być udzielone osobie fizycznej, osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, która ma status mikro-, małego lub średniego przedsiębiorstwa. Powinna ona zajmować się produkcją chmielu na terytorium Polski i mieć nadany numer identyfikacyjny. Ponadto osoby fizyczne muszą być pełnoletnie.

Dofinansowanie przeznaczone jest na wymianę słupów na plantacjach chmielu na konstrukcje pozbawione kreozotu. Wsparcie obejmuje demontaż starych słupów, zakup, transport i montaż nowych. Maksymalna powierzchnia upraw, która może być objęta pomocą, to 5 ha.

W tym naborze rozszerzono katalog materiałów, z których można wykonać nowy chmielnik. Słupy zabezpieczone kreozotem mogą być wymienione na konstruk-

Do 31 marca 2023 r. plantatorzy chmielu mogą ubiegać się w ARiMR o przyznanie pomocy na wymianę na plantacjach chmielu słupów nośnych na konstrukcje pozbawione kreozotu

cje: drewniane, drewniane na betonowych szczydłach, betonowe, stalowe lub kompozytowe.

Istotną zmianą jest też wydłużenie czasu przeznaczanego na przeprowadzenie inwestycji. Nie może ona rozpocząć się przed złożeniem wniosku o przyznanie pomocy, a na jej realizację beneficjenci będą mieli 24 miesiące od zawarcia umowy o objęcie przedsięwzięcia wsparciem.

ników urodzonych po 31 grudnia 1982 r.

Wnioski można składać do końca marca 2023 r. wyłącznie drogą internetową przez formularz udostępniony na Platformie Usług Elektronicznych (PUE) ARiMR.

Biuro Prasowe
ARiMR
tel. 22 318 40 90

Zdjęcie: Guntar Feldmann.Stock.adobe.com

KOWR wspiera najuboższych

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa (KOWR) realizuje Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020. Program jest skierowany do osób najbardziej potrzebujących w kraju.

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa (POPŻ) 2014-2020 to krajowy program współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (*Fund for European Aid to the Most Deprived* – FEAD). Jego celem jest ograniczenie ubóstwa poprzez świadczenie pomocy żywnościowej osobom najbardziej potrzebującym.

Budżet POPŻ na lata 2014-2023 wynosi 556,9 mln euro – 473,4 mln euro pochodzi z budżetu UE, a 83,5 mln euro z budżetu krajowego.

Program jest realizowany w dwóch kluczowych obszarach:

- zakup żywności w procedurze zamówień publicznych oraz dostarczenie jej do magazynów organizacji partnerskich przez wykonawców wybranych w drodze przetargu;
- dystrybucja żywności wśród osób najbardziej potrzebujących wraz z działaniami towarzyszącymi, których celem jest m.in. włączenie społeczne oraz wzmacnianie samodzielności i kompetencji w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego.

Programem kieruje Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, natomiast KOWR jest jego beneficjentem i instytucją pośredniczącą. KOWR odpowiada za przygotowanie i przeprowadzanie w procedurze zamówień publicznych przetargów na dostawy artykułów spożywczych do magazynów organizacji partnerskich oraz sprawuje nadzór nad dostawami żywności do magazynów organizacji partnerskich przez wykonawców, dystrybucją żywności i realizacją działań towarzyszących.

ności do magazynów organizacji partnerskich przez wykonawców, dystrybucją żywności i realizacją działań towarzyszących.

■ Kto może być objęty pomocą?

Pomocą żywnościową w ramach POPŻ mogą być objęte osoby i rodziny:

- znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, spełniające kryteria określone w art. 7 ustawy *o pomocy społecznej*;

jawiała się możliwość kwalifikacji do Programu również obywateli Ukrainy przebywających na terytorium RP. Stało się to możliwe dzięki ustawie z 12 marca 2022 r. *o pomocy obywatelom Ukrainy* (Dz. U. 2022 poz. 583). Pomoc jest przyznawana pod warunkiem spełnienia przez obywatela Ukrainy kryteriów kwalifikacyjnych Programu.

■ Status realizacji POPŻ

W roku 2023 jest realizowany ostatni Podprogram 2021 Plus, który kończy działania w ramach POPŻ 2014-2020. Na ten Program przeznaczono 111,6 mln zł, z te-

Celem POPŻ jest ograniczenie ubóstwa poprzez świadczenie pomocy żywnościowej osobom najbardziej potrzebującym

- których dochód nie przekracza 220 proc. kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej, tj. 1707,20 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 1320,00 zł dla osoby w rodzinie.

W związku z kryzysem uchodźczym związanym z działaniami wojennymi na terenie Ukrainy po-

go 101,6 mln zł na zakup żywności oraz 10 mln zł na dofinansowanie projektów dla 5 organizacji partnerskich. Zostały one wybrane w drodze konkursu przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej. Wśród organizacji tych znalazły się: Federacja Polskich Banków Żywności, Polski Komitet Pomocy Społecznej, Caritas Polska, Polski

W 2023 r. planowane jest dostarczenie ok. 13 tys. ton artykułów spożywczych

Czerwony Krzyż oraz Kościół Starokatolicki w RP.

Planowane jest dostarczenie ok. 13 tys. ton artykułów spożywczych, tj.: powideł śliwkowych, makaronu jajecznego świderki, mleka UHT, szynki wieprzowej mielonej, cukru białego, oleju rzepakowego. Realizacja dostaw została zaplanowana na okres od lutego do lipca 2023 r., natomiast dystrybucja od lutego do sierpnia 2023 r.

Podczas realizacji POPŻ w latach 2014-2022 wartość zakupionej żywności wyniosła ok. 2,1 mld zł. Do magazynów organizacji partnerskich dostarczono ok. 463 tys. ton artykułów spo-

żywczych. Łącznie do odbiorców końcowych POPŻ trafiło 48 mln paczek żywnościowych i 13 mln posiłków. Pomocą objęto ponad 10 mln osób. Oprócz dystrybucji żywności przeprowadzono ponad 60 tys. działań towarzyszących (warsztatów kulinarnych i dietetycznych, programów edukacyjnych o zasadach zdrowego żywienia i przeciwdziałaniu marnotrawieniu żywności) wśród blisko 1 mln osób.

Artykuły spożywcze dostarczane w ramach POPŻ mają wysoką jakość, która jest stale monitorowana przez KOWR i cieszą się dużym powodzeniem wśród osób najbardziej potrzebujących.

Realizacja tegorocznych dostaw została zaplanowana na okres od lutego do lipca, natomiast dystrybucja od lutego do sierpnia

■ Co po zakończeniu POPŻ?

Komisja Europejska 12 grudnia 2022 r. zatwierdziła Program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027.

Kontynuacją POPŻ będzie więc program Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową dla Najbardziej Potrzebujących 2021-2027 (FEPŻ).

Wsparcie w ramach tego programu będzie obejmowało podstawową pomoc żywnościową, a także możliwość udziału w działaniach towarzyszących na rzecz włączenia społecznego odbiorców końcowych. Ponadto w ramach programu zostanie udostępniona dodatkowa żywność pochodząca z darowizn.

Szacuje się, że na ten cel będzie przeznaczony ogółem około 527,7 mln euro, z czego 475 mln euro z UE (90 proc., tj. 4,1 proc. alokacji EFS+) i 52,7 mln euro z budżetu krajowego (10 proc.).

KOWR będzie nadal pełnił rolę instytucji pośredniczącej, odpowiedzialnej w szczególności za:

- przygotowanie i przeprowadzanie postępowań o udzielenie zamówienia publicznego na dostawy artykułów spożywczych do magazynów organizacji partnerskich;
- realizację wypłat dla przedsiębiorców z tytułu zakupu żywności oraz dla organizacji partnerskich z tytułu kosztów: administracyjnych, transportu i magazynowania oraz środków towarzyszących, a także kosztów gromadzenia, transportu, magazynowania i dystrybucji darów żywnościowych.

Departament Wspierania Konsumpcji
KOWR

tel. 22 376 79 79

Zdjęcia: Fotolia, Marcin Łazarczyk-, Bit24-, Naturalbox-, JacZia-, Marysckin-, Sasajo-, Vejaa.Stock.adobe.com

Bezpiecznie z niebezpiecznymi substancjami

Bezpiecznie z niebezpiecznymi substancjami to hasło nowej kampanii prewencyjnej Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS). Kampania ma na celu zapobieganie skutkom niewłaściwego stosowania i magazynowania w gospodarstwie rolnym niebezpiecznych substancji, np. środków ochrony roślin, nawozów czy paliw oraz popularyzowanie zasad ochrony środowiska naturalnego.

Intensyfikacja produkcji rolniczej oraz zmiany w technologii uprawy roślin i hodowli zwierząt spowodowały, że środki chemiczne zawierające wiele substancji toksycznych są stosowane i magazynowane w coraz większych ilościach. Każdy z tych preparatów niewłaściwie użyty, magazynowany czy transportowany może stanowić poważne zagrożenie dla ludzi i zwierząt, a także negatywnie oddziaływać na inne organizmy żywe. Bagatelizowanie zasad bezpieczeństwa pracy podczas stosowania takich preparatów może zagrażać zdrowiu i życiu nie tylko rolników, lecz także osób postronnych.

Najgroźniejsze są zatrucia ostre wywołane jednorazowym wchłonięciem dużej dawki preparatu. Skutkiem oddziaływania tych substancji mogą być także zatrucia przewlekłe, powstające na skutek kumulowania się w organizmie małych dawek substancji niebezpiecznych przez dłuższy czas. Ich efektem są problemy zdrowotne ujawniające się po upływie nawet kilku czy kilkunastu lat, trudne do identyfikacji i powiązania objawów z ekspozycją na działanie szkodliwych substancji w przeszłości.

■ Stosowanie niebezpiecznych substancji – 10 zasad

Oto 10 zasad bezpiecznego stosowania niebezpiecznych substancji:

- Pozyskuj niebezpieczne substancje zgodnie z prawem, z legalnych źródeł.

wym podłożu, z dala od źródeł wody, oddziaływania skrajnych temperatur, promieni słońca i opadów atmosferycznych.

- Oznakuj miejsca przechowywania niebezpiecznych substancji.
- Ogranicz dostęp do niebezpiecznych substancji osobom postronnym, np. dzieciom.
- Wykorzystuj niebezpieczne substancje zgodnie ze wskazaniami i w dawkach zalecanych przez producenta.
- Stosuj środki ochrony indywidualnej podczas kontaktu z substancjami niebezpiecznymi.
- Po użyciu niebezpiecznych substancji zutylizuj ich resztki

Nowa kampania prewencyjna KRUS ma na celu zapobieganie skutkom niewłaściwego stosowania i magazynowania w gospodarstwie rolnym niebezpiecznych substancji, np. środków ochrony roślin czy nawozów

- Zapoznaj się z etykietą produktu i stosuj się do zamieszczonych na niej zaleceń.
- Magazynuj niebezpieczne substancje zgodnie ze wskazaniami producentów i dostawców, w odpowiednich miejscach i na właści-

wraz z opakowaniem, zgodnie z instrukcją.

- Informuj osoby postronne o miejscach, w których zastosowano niebezpieczne preparaty.
- Poznaj zasady postępowania na wypadek przypadkowego kon-

taktu, spożycia czy zatrucia niebezpieczną substancją.

■ Działania KRUS

Poprzez kampanię *Bezpiecznie z niebezpiecznymi substancjami* KRUS włącza się w upowszechnianie wśród mieszkańców wsi wiedzy o zagrożeniach związanych z transportem, magazynowaniem i stosowaniem tych substancji, a także o sposobach ochrony środowiska naturalnego.

Dużą uwagę Kasa będzie poświęcać ochronie dzieci oraz innych osób przebywających na terenie gospodarstw rolnych przed szkodliwym oddziaływaniem np. środków ochrony roślin, nawozów, paliw, właściwemu postępowaniu z opakowaniami po tych substancjach oraz zapobieganiu ich niekontrolowanemu przedostawaniu się do wody i gruntu. Służyć temu będą szkolenia dla rolników i członków ich rodzin, pogadanki prewencyjne w szkołach, konkursy, a także stoiska informacyjno-prewencyjne Kasy na konferencjach, targach i innych imprezach dla rolników w całej Polsce.

O wszystkich planowanych wydarzeniach w ramach prowadzonej kampanii Kasa będzie infor-

BEZPIECZNIE Z NIEBEZPIECZNYMI SUBSTANCJAMI

mować na swojej stronie internetowej oraz poprzez Kalendarz Wydarzeń Prewencyjnych.

Zachęcamy rolników do wykonania listy kontrolnej dedykowanej kampanii *Bezpiecznie z niebezpiecznymi substancjami*.

■ Dla najmłodszych

Najmłodszych mieszkańców wsi zapraszamy do udziału w konkursach:

- Ogólnopolskim Konkursie dla Dzieci na Rymowankę o Bezpieczeństwie w Gospodarstwie Rolnym *Bezpiecznie na wsi mamy, niebezpiecznych substancji unikamy* pod patronatem honorowym Ministra Edukacji i Nauki.

Celem jest poszerzenie wiedzy na temat właściwego magazynowania i stosowania w gospodar-

stwie rolnym szkodliwych substancji, np. środków ochrony roślin, nawozów czy paliw oraz wiedzy dotyczącej zasad ochrony środowiska naturalnego. W konkursie mogą uczestniczyć dzieci urodzone w latach 2008-2012, których przynajmniej jeden z rodziców lub opiekun prawny w okresie przyjmowania zgłoszeń podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników.

- XIII Ogólnopolskim Konkursie Plastycznym dla Dzieci *Bezpiecznie na wsi mamy, niebezpiecznych substancji unikamy* pod patronatem honorowym Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Konkurs jest organizowany w ramach działań prewencyjnych na rzecz zapobiegania wypadkom przy pracy i rolniczym chorobom zawodowym. Celem działania skierowanego do uczniów szkół podstawowych z terenów wiejskich jest promowanie pozytywnych zachowań związanych z pracą i zabawą dzieci na terenie gospodarstwa rolnego.

Biuro Komunikacji i Współpracy
Międzynarodowej KRUS
tel. 22 592 64 05

Zdjęcie: S. Leitenberger.Stock.adobe.com

Biuletyn informacyjny nr 3/2023 (248). Wydawany przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Redagowany pod kierunkiem Małgorzaty Książyk, przy współpracy z kolegium redakcyjnym w składzie: Justyna Adamska, Dorota Białczak, Joanna Czaplą, Nina Dobrzyńska, Waldemar Guba, Wanda Klepacka, Agnieszka Klódkowska-Cieślakiewicz, Lidia Kostańska, Natalia Latocha, Teresa O'Neill, Anna Radecka, Łukasz Tomczak, Dominika Walczak, Monika Wilińska, Paweł Wojcieszak, Magdalena Zasępa, Elwira Zdrodowska.

Opracowywany przez zespół w składzie: Ewa Jaroszewicz, Mariola Marczak.

Współpraca: Alicja Daniluk-Jankowska. Zdjęcia na I str. okładki oraz str. 1: Henryk Niestrój-, Alex Stemmers.Stock.adobe.com.

Redakcja: ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa; tel. (22) 623 11 75, (22) 623 20 68.

Łączność z czytelnikami: Biuro Prasowe MRiRW ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa, e-mail: rzecznik.prasowy@minrol.gov.pl.

Wersja internetowa: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/opracowania-i-publikacje>; <http://www.gov.pl/web/arimr/biuletyn-informacyjny>;

ISSN 2719-5147. Podpisano do druku: 13 marca 2023 r.

Nakład: 8000 egz. Druk: Zakłady Graficzne TAURUS Roszkowscy Sp. z o.o., Kazimierów, ul. Zastawie 12, 05-074 Halinów.

Redakcja wyraża zgodę na kopiowanie, reprodukcję i rozpowszechnianie w celach niekomercyjnych, w całości lub w części, materiałów tekstowych. Podmiot korzystający z materiałów tekstowych, opublikowanych na stronach czasopisma, zobowiązany jest do zamieszczenia informacji o ich pochodzeniu.

Zabronione jest kopiowanie, reprodukcję i rozpowszechnianie materiałów graficznych, tj. ilustracji, rycin, zdjęć, itp.

A Partner of
VISION ZERO
Safety. Health. Wellbeing.

OGÓLNOPOLSKI KONKURS PLASTYCZNY DLA DZIECI
**BEZPIECZNIE
NA WSI**

XIII Ogólnopolski
Konkurs Plastyczny dla Dzieci

**„Bezpiecznie na wsi mamy,
niebezpiecznych substancji unikamy”**

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego
zaprasza najmłodszych mieszkańców wsi
do udziału w konkursie

Termin zgłaszania prac upływa
31 marca 2023 r.

patronat honorowy

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

organizatorzy

KASA ROLNICZEGO
UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Krajowy Ośrodek
Wsparcia Rolnictwa

partner strategiczny

AGRO
Ubezpieczenia

Zapraszamy do wzięcia udziału
w eliminacjach do konkursu kulinarnego
dla **KÓŁ GOSPODYŃ WIEJSKICH**

BITWA **regionów**

ZGŁOSZENIA
DO 31 MARCA 2023

www.bitwaregionow.pl

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Krajowy Ośrodek
Wsparcia Rolnictwa